

IT I FÖRSKOLA OCH SKOLA

ÖSTERMALMS SDF

SLUTRAPPORT

Stockholm 061105

Ort och datum

Solveig Bellander

Beställare/

Styrgruppens ordförande

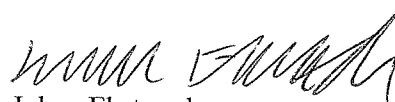
Stockholm 061105

Ort och datum

Charlotte Dingertz

Projektledare

Johan Ekstrand

Delprojektledare, pedagogik

Innehållsförteckning

1.	Inledning	2
1.1	Inledning och bakgrund IT i skolan på Östermalm	3
1.2	Mål och avgränsningar	5
1.2.1	Effektmål	5
1.2.2	Projektmål	6
1.2.3	Projektbeskrivning	7
1.2.4	Avgränsning	10
1.3	Milstolpar	10
2.	Resultat	11
2.1	Måluppfyllelse	11
2.1.1	Effektmål	11
2.1.2	Projektmål	18
2.2	Ändringsönskemål och restlista	27
2.3	Tidsplan	27
2.4	Projektbudget	28
3.	Arbetsätt	29
3.1	Projektorganisation	29
3.2	Samarbetsformer	30
3.3	Metoder och verktyg	31
3.4	Kvalitetssäkring	32
4.	Övriga erfarenheter	33
4.1	Projektresultatet	33
4.2	Resurshantering	37
4.3	Arbetsätt i projektet	38
4.4	Projektdokument och styrning	38
5.	Bilagor	40
5.1	Sammanställning enkäter till de fyra skolenheterna	40
5.2	Sammanställning enkäter till de sex förskoleskolenheterna	51
5.3	Strategidag 6 september 2006 "Effekt och hur går vi vidare?"	59
5.4	Skiss organisationsmodell	70
5.5	Arbetsbeskrivningar IT-tekniker skola och IT-pedagog skola	71
5.6	Projektplan för förskolornas och skolornas IT-projekt	73
5.7	Ansökningsblankett IT projekt förskola och skola	78
5.8	Enheternas kommentarer IT-projekt förskola	79
5.9	Enheternas kommentarer IT-projekt skola	82

1. Inledning

Under 2004 bildas med stöd av Kompetensfonden en projektorganisation för att tydliggöra ansvarsfördelningen inom projektet "IT i förskola och skola".

- *Stadsdelens IT-styrgrupp, som består av barn- och ungdomschef och chefer inom förskola och skola, är beställare av projektet*
- *Projektet leds och samordnas av projektledaren*
- *Två delprojektledare (teknik och pedagogik) ansvarar för det praktiska genomförandet av projektet och leder de två nätverken med IT-pedagoger och IT-tekniker*
- *Varje enhetschef inom förskola och skola utser en biträdande chef med ansvar för IT-frågor att ingå i stadsdelens IT-utvecklingsgrupp där även Barn- och ungdoms utvecklingssekreterare (projektledare), Barn- och ungdoms förskolesamordnare och de två delprojektledarna för projektet ingår*
- *IT-pedagog, IT-tekniker och biträdande förskolechef/rektor ingår i enhetens lokala IT-grupp med medarbetare inom skola och förskola*

1.1 Inledning och bakgrund IT i skolan på Östermalm

Sveriges största satsning någonsin på kompetensutveckling i skolan, ITiS – det nationella programmet för IT i skolan, startade 1999 på initiativ av regeringen. Satsningen präglades av ett helhetstänkande som bland annat innebar att tekniska och pedagogiska förutsättningar kopplades samman. Det handlade lika mycket om skolutveckling som om IT. Satsningen var ett erbjudande till stadsdelen (kommunerna) för att stimulera och underlätta det ansvar de har för skolans utveckling. I grova drag innebar kompetensutvecklingen för lärarna att de, i arbetslag med gemensamma elever, bedrev ett utvecklingsarbete för att lära sig mer om IT som pedagogiskt verktyg. När ITiS-satsningen avslutades i slutet av 2002 hade ett tiotal skolledare och 160 lärare deltagit från Östermalm. Det innebar att cirka 60 % av lärarna hade fått reflektera runt det teoretiska och praktiska med IT som pedagogiskt verktyg. Dessutom hade varje deltagande lärare erhållit en bärbar dator och Stockholms stad fått ekonomiska resurser för att koppla upp våra skolor mot Internet.

Under 2003 påbörjades en diskussion inom Barn och Ungdom hur man bäst kunde säkerställa förvaltningsansvaret man nu fått från den stora ITiS-satsningen. Vi kände också att det nu inte fanns någon lika explicit nationell agenda för IT i skolan som under tiden med ITiS. Ansvaret för att sätta agendan för IT framgent kände vi nu var ett stadsdelsansvar. Vi hade i detta läge också ett klart uttalat stöd från skolledargruppen att centralt jobba vidare för att stödja utvecklingen av IT ute på våra skolor. Resultatet av detta var att:

- inrätta en tjänst inom Barn och Ungdom för att stödja skolorna i deras IT arbete rent pedagogiskt
- få igång samarbete mellan IT-enheten och Barn och Ungdom genom att dela personal för stödet mot skolorna rent tekniskt
- fortsätta kompetensutveckling runt IT som pedagogiskt verktyg genom ett samarbete med Lärarhögskolan i Stockholm där våra lärare inom det så kallade Nätuniversitetet kunde gå pedagogiskt inriktade 5-poängskurser med inriktning mot "IT och lärande"
- skapa en grund- och förskoleportal på webben där vi gemensamt presenterar våra grund- och förskolor för att få dem att känna en "vi-känsla" runt både IT och skolutvecklingsarbetet
- stödja skolorna i arbetet med att säkerställa en IT-pedagog och en IT-tekniker på respektive enhet

När vi under andra halvan av 2003 kom i kontakt med Stadens Kompetensfond och förstod dess tankar togs ett beslut inom Barn och Ungdom, med stöd av skolledargruppen, att försöka få till stånd ett projekt med inriktning att utveckla IT-användningen inom förskola och skola genom en "bygga upp" en tydlig organisationsmodell.

Bakgrund till projektansökan att genom stöd av Kompetensfonden skapa en hållbar organisationsmodell för utvecklingsarbete

Idag arbetar många skolor med förbättringsarbeten, det kan omfatta både elevernas lärmiljö och personalens arbetsvillkor. För att åstadkomma ett bestående och gott utvecklingsklimat kan skolor också behöva arbeta med frågan hur själva förbättringsarbetet kan utvecklas. Många exempel finns på att projekt som styrs "uppifrån" sällan får förväntat genomslag i verksamheten, eftersom de sällan engagerar personal och elever. Däremot skapar projekt som initieras och drivs "underifrån" ofta ett starkt engagemang, som dock kan vara svårt att upprätthålla då arbetet vanligtvis saknar aktivt stöd ovanifrån. Detta kan försvåra långsiktighet och spridning av utvecklingsarbetet.

Inom Östermalms sdf/Barn och Ungdom ser vi IT som en katalysator för både administrativ och pedagogisk utveckling av skola/förskola. För att nå framgång i detta krävs framtagande av en fungerande organisatorisk modell, dvs. att organisera för lärande. Med detta som utgångspunkt vill vi med projektet bygga upp och implementera en modell som grundar sig på nätverksarbete, samt kontinuerligt utvärdera resultatet av detta arbete. Målsättningen är att denna modell ska ha egen bärkraft efter projekttidens slut. Skolans komplexitet gör att implementeringsfasen för projektet IT i skolan beräknas ta mellan två och tre år.

Modellen baseras på centralt och lokalt ansvar, klar ansvarsfördelning och tydlighet i förankringsprocessen. Modellen är inte enbart användbar för IT-området utan kan lika gärna användas inom andra utvecklingsområden.

1.2 Mål och avgränsningar

1.2.1 Effektmål

Syftet med vårt projekt är att skapa en väl fungerande organisationsmodell med ledorden nätverksarbete, tydlig ansvarsfördelning och förankring, ”en lärande IT-organisation”. Runt de effektmål vi satt upp och vill nå ser vi vår organisationsmodell som en möjlighet för att IT ska bli en hävstång för att:

- stimulera eleverna och barnen, stärka elevernas och barnens lärande samt göra skolarbetet mer effektivt
- skapa bättre förutsättningar för en likvärdig förskola/skola med hög kvalitet för alla barn och unga
- eleverna och barnen skall ges större möjligheter att uppnå de mål som finns i läro- och kursplaner samt i Stockholms stads skolplan/förskoleplan
- lärarna i skola/förskola skall få möjlighet att utveckla sin yrkesroll och sitt eget lärande
- skapa ökad flexibilitet i arbete och lärande
- utveckla samarbetet mellan elever, föräldrar och förskola/skola
- skapa ett större intresse och engagemang hos skol- och förskoleledning runt utvecklingsfrågor

Effektmål som i projektet rör utvecklingen av IT som fenomen är att:

- förstärka lärarnas och ledningens kompetens inom IT i förskola/skola
- öka tillgängligheten till och användningen av IT
- komplettera och förstärka planerade och redan gjorda satsningar runt IT
- få mer likvärdiga enheter och förskolor/skolor avseende IT-användning och resurser
- utveckla ett strategiskt förhållningssätt hos förskole/skol- och förvaltningsledning i IT-frågor
- ändra fokus från IT- till verksamhetsutveckling

1.2.2 Projektmål

För att nå beskrivna effektmål avseende skolutveckling och IT ska projektet uppnå följande mål under projekttiden 2004 - 2006:

- före februari -04 tillsätta en IT-pedagogisk projektledare, en IT-teknisk projektledare och en informationsansvarig med ansvar för dokumentation och webb
- före mars -04 bygga upp en gemensam webbplats för informationsutbyte, kommunikation och dokumentation runt vårt Kompetensfondsprojekt.
- före mars -04 bygga upp och inleda träffar i de nätverk som ska ingå i vår organisationsmodell
- mars -04 framtagande av arbetsbeskrivningar för roller inom vår organisationsmodell
- under vt-04 samordna samarbetet med Lärarhögskolan runt 5-poängskurser i "IT, Lärande och pedagogiskt utvecklingsarbete" som erbjuds Östermalms förskollärare och lärare.
- från och med ht-04 erbjuda arbetslag, förskollärare och lärare möjlighet att ansöka om resurstöd för att genomföra IT-projekt på enheterna
- under projekttiden anordna 4 -6 pedagogiska kaféer/inspirationsträffar med inriktning på IT och förskola/skola.
- samordna kurser runt administrativ och pedagogisk programvara
- inleda samarbete och erfarenhetsutbyte med kommuner och stadsdelar som jobbar aktivt med IT i förskola och skola.
- delta aktivt i stadens centrala aktiviteter runt IT i förskola och skola
- i slutet av varje läsår göra uppföljningar mot de olika rollerna i vår organisationsmodell. Uppföljningarna ska göras med digitala enkäter och genom samtal i de olika nätverken.
- Stödja enheterna (förskola och skola) i framtagandet av lokala handlingsplaner angående IT
- Skapa bättre tillgång till det administrativa nätet inom förskola och skola
- Stärka tillgången till IT-utrustning för elever och pedagoger

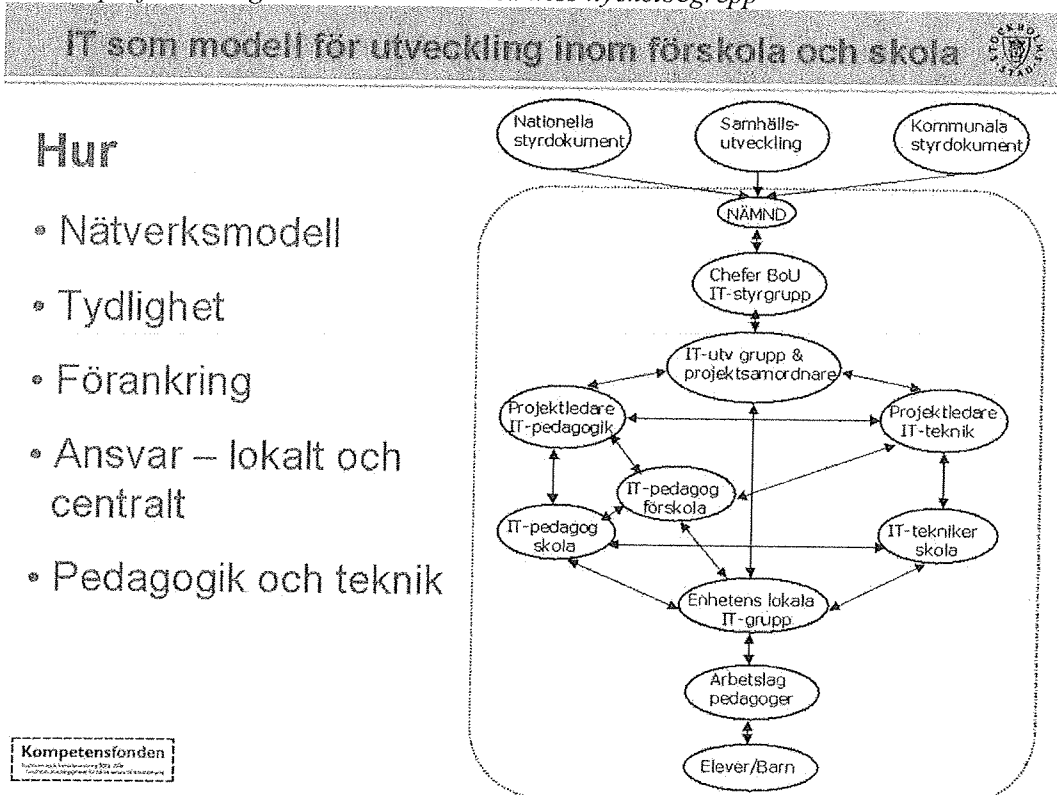
1.2.3 Projektbeskrivning

Om man med några få meningar skulle beskriva vårt projekt så skulle det bli:

Skapa en plattform för erfarenhetsutbyte vad gäller IT (skolutveckling, lärande, elev- och lärarroll, etiska och demokratiska frågeställningar) genom en väl förankrad "lärande IT-organisation!"

Effekten av att medvetet organisera för en IT-satsning inom Stadsdelens förskolor och skolor hoppas vi blir en hävstång för mer professionell IT-användning bland våra pedagoger och att det i sin tur ska utveckla hela verksamheten inom förskola och skola!

Bild 1 "projektets organisationsmodell med dess nyckelbegrepp"

Genomförande

Under slutet av 2003 och början av 2004 bildas en projektorganisation för att tydliggöra ansvarsfördelningen inom projektet "IT i förskola och skola".

- Stadsdelens *IT-styrgrupp*, som består av barn- och ungdomschef och chefer inom förskola och skola, är beställare av projektet
- Projektet leds och samordnas av *projektledaren/projektsamordnaren*
- Två *delprojektledare* (teknik och pedagogik) ansvarar för det praktiska genomförandet av projektet och leder de två nätverken med IT-pedagoger och IT-tekniker
- Varje enhetschef inom förskola och skola utser en biträdande chef med ansvar för IT-frågor att ingå i stadsdelens *IT-utvecklingsgrupp* där även Barn- och ungdoms utvecklingssekreterare (projektledare), Barn- och ungdoms förskolesamordnare och de två delprojektledarna för projektet ingår
- IT-pedagog, IT-tekniker och biträdande förskolechef/rektor ingår i enhetens *lokala IT-grupp* med medarbetare inom skola och förskola

Under projekttiden 2004-2006 beslutar, förankrar och följer de olika grupperna i organisationsmodellen de olika aktiviteter runt IT som genomförs t.ex. kompetensutvecklingen runt IT i samarbete med Lärarhögskolan, läsårets beviljade IT-projekt inom förskola och skola, pedagogiska IT-kaféer, studiebesök med goda IT-exempel, lokala och centrala fortbildningsinsatser mm.

De centrala grupperna för genomförandet är det IT-pedagogiska och tekniska nätverken tillsammans med Utvecklingsgruppen. De tre nätverken träffas var för sig en gång i månaden då man analyserar genomförda aktiviteter, lyfter fram behov och förväntningar från enheterna. Tillfällena är även ett tillfälle till erfarenhetsutbyte mellan enheterna.

Under läsåret genomförs flera gemensamma aktiviteter för nätverken i modellen.

Aktivitetserna består då av:

- terminens pedagogiska IT-kaffè som är ett tillfälle då all personal inom förskola och skola bjuds in till en föreläsning med tid för reflekterande samtal i paus eller avslut
- studiebesök hos kommuner och stadsdelar som uppmärksammas för något inom IT i förskola och skola.
- de gemensamma tillfällena då läsårets samtliga beviljade IT-projekt inom förskola och skola samlas. Detta sker vid projektstart (kick-off) då samtliga projektplaner och idéer presenteras, Mittseminariet som är ett tillfälle för delrapport och samtal runt IT och lärande och Slutseminariet då projektens produkt, process och slutsats presenteras

Styrgruppen (enhetscheferna och chef inom Barn och Ungdom som är beställare) och Utvecklingsgruppen träffas under läsårets slut under den s.k. chefsdagen för en avrapportering (milstolpe) av projektet.

Under projektet sista termin (ht 2006) kommer en särskild heldag avsättas med deltagare från hela projektmodellen. Då kommer en kortare analys av de tre åren presenteras genom resultat från genomförda IT-projekt, sammanställning av enkäterna som genomförts mot användare och roller inom projektmodellen presenteras och tillsammans denna dag ta ett "nästa steg" (strategi) inför fortsättningen efter projektavslut. Denna dag ligger till stor del till grund för den Slutrapport som efter det ska författas.

All dokumentation som projektet tar fram eller mottar från enheterna finns tillgängligt för projektorganisationen, enheterna, Kompetensfonden och övriga externa intressenter. Vi har valt att skapa en speciell webbplats för åtkomst av material och information som ligger under Östermalms grundskoleportal <http://www.ostermalmsskolor.stockholm.se> Här finns t.ex. mötesprotokoll, kalendarium, aktivitetslistor, enheternas IT-projektansökningar och slutrapporter, organisationsbeskrivning, arbetsbeskrivningar.

1.2.4 Avgränsning

IT stöd och lärande

Projektet har inte haft för avsikt att empiriskt undersöka det allt vanligare argumentet för IT i skolan, nämligen att IT ska ses som ett verktyg för att effektivisera lärandet. Det har heller inte fram till idag funnits så mycket "bevisande" forskning inom området men det börjar nu dyka upp rapporter som stöd för denna uppfattning. Vi har dock i projektet valt att inte fokusera på detta då det lärare emellan saknas objektiva mätbara belägg för detta och att det ofta inte framgår vad man lägger i begreppet inläring. Vi hoppas dock naturligtvis att positiv forskning runt datorstöd och inläring kan ge ytterligare en dimension för att uppnå syftet med vårt projekt.

1.3 Milstolpar

Under projektet har följande milstolpar varit inplanerade för att avge lägesrapport till Styrgruppen

1. Milstolpe 1 – juni 2004, Barn och Ungdoms chefsdag
Organisationsmodell och roller säkrade
2. Milstolpe 2 - juni 2005, Barn och Ungdoms chefsdag
Det gångna läsårets aktiviteter och lägesbeskrivning presenteras
3. Milstolpe 3 - juni 2006, Barn och Ungdoms chefsdag
Det gångna läsårets aktiviteter och lägesbeskrivning presenteras
4. Milstolpe 4 – september 2006, Planerings-/strategidag inför projektavslut
Alla nivåer inom organisationsmodellen/projektet samlas heldag
5. Milstolpe 5 – december 2006, Chefsmöte
Utcheckning/överlämnande av projekt till Styrgrupp

Utöver följande Milstolpar deltar IT-utvecklingsgruppens ordförande (projektledaren) på samtliga chefsträffar inom skola som leds av Barn och Ungdoms chef. Likväl finns förvaltningens förskolesamordnare, som ingår i IT-utvecklingsgrupp, med när chefsträffarna inom förskola sker. Dessa träffar leds också av chef inom Barn och Ungdom. Detta borgar för att IT kan finnas på agendan kontinuerligt mellan avrapporteringarna vid milstolparna.

2. Resultat

2.1 Måluppfyllelse

2.1.1 Effektmål

När vi under planeringsfasen av vårt projekt diskuterade de resultat vi ville uppnå med en satsning på IT inom förskola och skola insåg vi ju tidigt att av största strategiska betydelse var skapandet/implementeringen av den "lärande IT-organisationen". Med ett fokus på implementeringen av vår organisationsmodell anade vi redan då svårigheterna med att kunna mäta den långsiktiga nyttan/effekten inom ramen för projektet. Vi tror att en mer rimlig tid för att se effekterna av utvecklingsarbetet inom projektet är perspektivet 1-3 år. Vi föreslår därför enhetscheferna inom förskola och skola att genom studier, intervjuer och enkäter göra årliga avstämningar mot uppsatta effektmål. Vi tror också att det kan finnas behov att upprätta nya mål som ligger närmare i tiden än de mer visionära effektmålen. Dessa nya mål bör bidra till att om några år kunna avgöra om utvecklingen går i den riktning och takt som är önskvärd. Detta bör gälla så väl kunskapsmål som mer övergripande mål. Vi tror också att olika medel och metoder kommer att behövas för att nå dithän. Den kanske främsta metoden blir att fortsätta satsningen på kompetensutveckling av chefer, förskollärare och lärare.

Trots nämnda svårigheter att mäta effekten av de mål där IT ska vara en "hävstång" vill vi ändå ge en bild av våra gjorda erfarenheter via arbetslagens projektrapporter, enkäter, samtal inom nätverken och observationer/intervjuer.

I kapitel 5 (bilagor) redovisas svar från webbenkäter gjorda mot de olika nätverken i projektmodellen, mot elever i år 6 och 9 och mot stadsdelens samtliga lärare. Dessa webbenkäter gjordes under maj 2006. I kapitel 5 redovisas även resultatet från den strategidag projektorganisationens samtliga nätverk genomförde den 6 september 2006 med inriktning på effekter och hur vi går vidare.

- *stimulera eleverna (barnen), stärka elevernas (barnens) lärande samt göra skolarbetet mer effektivt*

En av anledningarna till uppstart av detta projekt var en övertygelse om att datorer och IT har en stor pedagogisk potential som tyvärr varit väldigt dåligt och ojämnt utnyttjad inom förskola och skola. Vi har dock valt att inom projektet inte göra några djupare studier runt lärandeprocessen och IT då vårt främsta "mätverktyg" runt IT och lärandeprocesser är arbetslagens slutrapporter av sina IT-projekt. Vi har då haft uppfattningen att lärare inte haft objektivt mätbara belägg för att elevers/barns lärande främjas av IT-användning och istället valt att bara konstatera denna uppfattning i slutrapporterna.

Projektgruppen anser att all utveckling börjar med lärarna och förskollärarna. Genom få dem engagerade och öka deras digitala kompetens med IT tycker vi oss ha sett ett ökat antal pedagogiska ingångar med IT som "drabbbar" eleverna/barnen. Enheternas IT-projekt uttrycker i sina slutrapporter en stor elevmedverkan i projekten och att de sett en ökad stimulans i skolarbetet. Denna lust och stimulans beskrivs i flera av projekten vilket vi i projektgruppen tror borgar för ett ökat lärande och ökad effektivitet.

- *skapa bättre förutsättningar för en likvärdig förskola/skola med hög kvalitet för alla barn och unga*

När den statliga satsningen på IT i skolan var genomförd december 2002 hade 60 % av lärarkåren inom Östermalm deltagit. Redan då diskuterades inom förvaltningen hur man skulle förvalta det fortsatta IT-ansvaret men framförallt hur man skulle ta hand om de som då inte ville eller fått möjlighet att delta (40 % av lärarna och alla förskollärare). Under projektplaneringen var likvärdighet till IT för elever/barn och lärare/förskollärare en av de viktigaste effektmålen då vi kopplade det till kvalitet inom skola och förskola.

Projektgruppen anser att då vi nu erbjudit möjlighet för lärare och förskolan som inte deltagit runt IT-projekten under ITiS-satsningen att delta så har vi tagit ytterligare ett steg mot detta mål. Under projektåren 2004 – 2006 har 50 % av lärarkåren och 39 % av förskollärarna deltagit med ett IT-projekt. 40 % av lärarna som deltagit hade tidigare inte medverkat under ITiS-projektet.

Att också enheternas chefer aktivt deltagit i vår projektmodell och tagit del av IT-projektens slutrapporter ser vi ytterligare som en garant för en mer likvärdig skol- och förskoleorganisation med ökad kvalitet.

Flera av IT-projekten har engagerat specialpedagogerna inom våra skolor. Ett tiotal projekt har handlat om att utveckla IT till ett kompensatoriskt stöd. Projektledarna har även medverkat vid träffar inom nätverket för specialpedagoger som finns inom stadsdelen.

- *eleverna (barnen) skall ges större möjligheter att uppnå de mål som finns i läro- och kursplaner, men också Stockholms stads skolplan/förskoleplan*

Som kriterium för enheternas projektansökningar för att delta med lokala IT-projekt valde vi att lyfta fram och ha som krav att de var kopplade till förväntningar och mål i de nationella och kommunala styrdokument. Ungefär 2/3 av de 66 genomförda projekten har haft denna koppling mot Stadens förskole-/skolplan eller nationella styrdokument.

I projektgruppen känner vi att det lagts en bra grund för den fortsatta måluppfyllelsen men lyfter också upp här att flera lärare och förskollärare efterlyser tydligare kunskapsmål som är kopplade till IT. Att också måluppfyllelsen ska gälla "alla" barn blir också extra tydligt då IT varit ett stort stöd för våra specialpedagoger som kompensatoriskt verktyg.

- *lärarna skall få möjlighet att utveckla sin yrkesroll och sitt eget lärande*

Hur IT används är ju i hög grad beroende på hur man ser på målet med lärandet. Synsättet på lärandet påverkar naturligtvis också vilka verktyg man som pedagog använder i undervisningen eller tillsammans med barnen.

Projektets organisation och de genomförda delarna av projektet har ju hela tiden haft ett fokus på lärandet och didaktiska frågeställningar som:

- Varför IT i förskola/skola?
- Vad vill vi åstadkomma med IT i förskola/skola?
- Hur ska vi använda IT i förskola/skola?

Att pedagogerna har fått diskutera runt dessa frågeställningar har skapat en ytterligare professionalitet i yrkesrollen. De pedagogiska samtalen som erbjudits via projektets aktiviteter med Lärarhögskolan, enheterna egna IT-projekt och de pedagogiska kaféerna har här varit mycket viktiga.

Projektgruppen anser att vi här har nått långt inom projektet men att fortsatt kompetensutveckling med fokus på IT och dess påverkan på arbetsformer och arbetssätt är av yttersta vikt.

- *skapa ökad flexibilitet i arbete och lärande*

IT:s påverkan på rums och tidsfaktorn har också varit av extra intresse att bevaka i projektet då IT förväntas vidga det fysiska rummet och att man via IT enkelt kan kommunicera med varandra varsomhelst och närsomhelst. När det gäller lärarna har vårt fokus legat på om användandet av e-posttjänster, skolportaler och bättre IT-kompetens skulle öka flexibiliteten och effektiviteten i arbetet.

Projektgruppen anser att detta mål är av mer långsiktig karaktär och det har varit svårt att mäta om lärarna har blivit effektivare och sparar tid. Vi tror att denna process kommer accelerera då fler och fler administrativa uppgifter integreras i IT-systemen. Datortätheten har under projektiden ökat och på någon skola är den nu mer eller mindre upp i en dator per lärare. Vi har också fått den uppfattningen att de mer "tvingande" administrativa uppgifterna ofta varit ingången till den digitala kompetensen på individnivå. Här ser vi också vikten av tydlighet och förväntan som skapas av enhetens chef.

- *utveckla samarbetet mellan elever, föräldrar och förskola/skola*

Samarbetet mellan hem och skola är av största vikt. Här har också IT en stor potential och möjliggörande roll. Under projektets planeringsfas var förväntningarna stora på Stockholms stads nya portal för elever och lärare, Stockholms Skolportal. Via portalen skulle elever kunna arbeta med sin lärare och skolkamrater via olika grupper. Åtkomsten till e-post skulle också förenklas. Inom förskolan var dokumenterandet det som engagerade mest inför satsningen på IT. Vissa förskolor hade kommit igång med att dokumentera verksamheten och låta barn och föräldrar ta del av det. Även hemsidor var något som skola och förskola valt att utveckla.

Projektgruppen har under projektiden sett en mängd exempel på utvecklingen mot detta mål. E-posten har utvecklats mer moget som en

kommunikationskanal, dels mot föräldrar via t.ex. info och veckobrev men många lärare använder även e-posten på olika sätt som informationskanal mot eleverna. Enheternas hemsidor har utvecklats kontinuerligt genom olika utbildningsinsatser. Förskolan har på ett föredömligt sätt på bred front börjat kommunicera verksamheten och barnens utveckling genom den digitala dokumentationen där medier som digitala bilder och film fått en markant ökad användning.

- *skapa ett större intresse och engagemang hos skol- och förskoleledning runt utvecklingsfrågor*

Förskoleledningens och skollledningens stöd, engagemang och intresse kan inte nog betonas för att lyckas med implementeringen av IT i förskola och skola. Detta är inget unikt för just IT-frågan utan gäller allt utvecklingsarbete. En grundtanke med skapandet av vår organisationsmodell har ju varit att skapa en parallell organisation just för att målinriktat kunna jobba med dessa utvecklingsfrågor. För att inte ledningen skulle uppfatta denna parallella organisation som något som ligger bredvid den dagliga organisationen (linjen) så är ju chefernas nätverk i modellen centrala.

Projektgruppen anser att målet med att skapa engagemang och intresse för vår satsning på IT varit lyckosam. Vi vill dock betona vikten av en engagerad ledning under hela processen då den är av största vikt.

Ledningens agerande runt IT-frågorna har visat sig kunna försätta berg då den jobbat medvetet. Vi har sett flera exempel på där ledningen varit förebildlig, tydlig och utmanande.

Effektmål som i projektet rör utvecklingen av IT som fenomen är att:

- *förstärka lärarnas och ledningens kompetens inom IT i förskola/skola*

Kompetens som begrepp avseende IT är ganska brett. Det vi inom projektet haft som mål är att skapa arenor där förståelsen av IT som fenomen kunnat diskuterats, dels inom och gemensamt mellan de olika nyckelpersonerna i nätverken i vår organisationsmodell men även ute bland personalen på förskola och skola. Det andra målet vi haft inom kompetensbegreppet har varit av mer praktisk karaktär, att kunna och våga använda IT-utrustningen på enheterna.

Projektgruppen tycker att vi väl nått upp till detta mål. Genom de organisatoriska och didaktiska samtal som erbjudits på alla nivåer i projektorganisationen så har kompetensen runt "varför IT i förskola och skola" väl blivit uppnådd. Här avser vi i första hand nätverksträffarna i projektorganisationen, enheternas IT-projekt, de IT-pedagogiska kaféerna, samarbetsprojekten med Lärarhögskolan och studiebesök hos andra. När det gäller kompetensen runt själva användandet så har självklart samarbetet med Lärarhögskolan och enheterna IT-projekt betytt mycket. Totalt har ju detta berört 80 % av lärarna och 45% av förskollärarna. Genom de genomförda enkäterna uttrycks också mer säkerhet i användandet och mer avancerad användning.

- *öka tillgängligheten till och användningen av IT*

Frågan om tillgänglighet är ganska vid. Dels handlar den om att ha tillgång till IT via hårdvara (datorer på förskolan och skolan) men även att ha den digitala kompetens som krävs för att kunna använda hårdvaran.

Projektgruppen konstaterar att den rent hårdvarumässiga tillgängligheten är väl uppfylld. Här ser vi t.ex. exempel på lärartäthet per dator som en dator per lärare. Inom förskolan har förvaltningen satsat mycket på att koppla alla förskolor till bredband och i samma satsning köpt in ett stort antal datorer för att öka tillgängligheten. Enheterna har gjort stora egna investeringar under perioden men även projektet har bidragit med medel genom möjligheten för enheterna att delta i de s.k. IT-projekten. Genom denna satsning har också mycket hårdvara köpts in.

Den andra frågan om tillgänglighet som rör själva kunskapen om att kunna använda hårdvaran (tex. datorer) tycker vi också blivit väl uppnått. IT-projekten på enheterna, användarkurser och det lokala stödet via organisationens IT-pedagog har starkt bidragit till detta.

- *komplettera och förstärka planerade och redan gjorda satsningar runt IT*

Flera av enheterna hade inlett mindre utvecklingsarbeten runt IT efter sina lokala behov. Vi ville gärna med den projektorganisation och kompetens som skulle byggas upp, stödja sådana initiativ. Även tidigare satsningar skulle försöka förvaltas inom organisationen med den kunskapsbank som fanns att tillgå.

Projektgruppen anser att vi efter bästa förmåga lyssnat in och försökt identifiera de lokala IT-satsningar som pågick ute på de olika enheterna inom förskola och skola. Enheterna har genom möjligheten att ansöka om stöd för IT-projekt erbjudits en möjlighet att utveckla sitt i många fall redan påbörjade IT-arbete.

- *få mer likvärdiga enheter och förskolor/skolor avseende IT-användning och resurser*

Genom olika verktyg för uppföljning och nulägesanalyser har vi kontinuerligt försökt skaffa oss en bild av IT-användningen ute på enheterna. Detta har avsett såväl en kvantitativ som en kvalitativ bedömning.

Projektgruppen har genom att utvärdera enkäter, SWOT-analyser¹, samtal och IT-projektens slutrapporter se på respektive enhets IT-utveckling. Det vi tycker oss ha upptäckt är en markant ökning av IT-användningen och IT-resurser i form av datorer och annan IT-utrustning. Jämför vi med starten 2004 har det skett en markant ökning av IT ute på enheterna både kvantitativt och kvalitativt.

¹ SWOT-analys är en metod som kan användas för att identifiera en verksamhets "läge" i förhållande till omvärlden t.ex. (i fyra rutor skriver man Strength, Weakness, Opportunities, Threats och försöker sen i rutorna lista det som man upplever som styrkor och svagheter

- utveckla ett strategiskt förhållningssätt hos förskola/skol- och förvaltningsledning i IT-frågor

Efter avslutat projekt har ju målet varit att öka ledningens förmåga att initiera och själva leda utvecklingsarbetet av och med IT på sin förskola/skola.

Projektgruppen anser att vi klart nått målet med denna ambition då den kommit i uttryck i de handlingsplaner enheterna producerat. Vi ser också att ledningen skapar utrymme för att möjliggöra IT ute på sina enheter genom att ha en budget för IT som möjliggör både drift och investering. Att ledningen också utsett IT-ansvariga för att bevaka enhetens utveckling med IT tycker vi också är en strategisk markering. Några väldigt konkreta beslut på att förskole- och skollledning tar IT-strategiska frågor på allvar är de beslut man tagit denna avslutande termin (projektets strategidag september 2006) för att säkerställa fortsättningen av IT-utvecklingen genom satsningen på PIM (Praktisk IT- och Mediekompetens) som är ett initiativ av MSU (Myndigheten för skolutveckling) och ett fortsatt första ansvar av enheternas beviljade IT-projekt under vårterminen 2007.

PIM – Praktisk IT och Mediekompetens

- Skapa examinationsorganisation för stadsdelen!
- Utbilda examinatorer! 2 dagar + eget arbete (6 veckor), nivå 3! MSU!
- Formulera målsättning! Antal pedagoger och nivå!
- Skriva en överenskommelse med MSU!

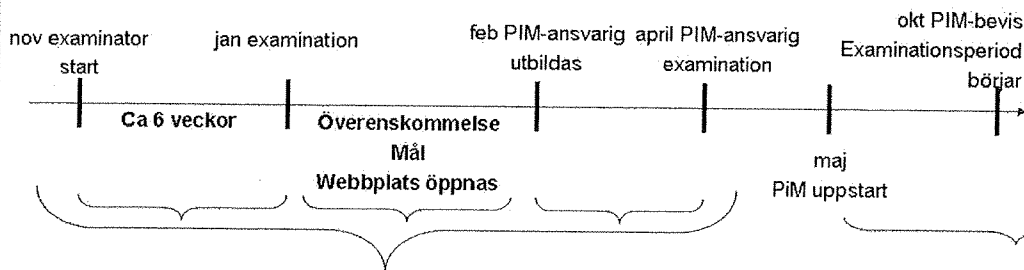

Bild 2 "Genomförande PIM 06/07"

Genomförandet av PIM (Praktisk IT- och Mediekompetens) ska säkerställa kompetensutvecklingen inom IT i förskola och skola men också stärka de olika tidigare rollerna i vår organisationsmodell. Projektet med PIM inom stadsdelen är långsiktigt och ska säkerställa grundnivån i IT-kompetens hos förskollärare och lärare.

- *ändra fokus från IT- till verksamhetsutveckling*

Inom projektgruppen hade vi i planeringfasen en vision om att enheterna skulle släppa fokus på IT som benämning och form för att istället se på vad verksamheten behövde utveckla. Genom förskollärare och lärares möjlighet att ansöka om projektstöd för sina tankar och idéer runt användningen av IT så har de verkligen fått fundera på vad de vill utveckla i verksamheten. Inom nätverken inom organisationsmodellen pågår ett fortlöpande samtal om IT:s roll för att stödja verksamheten. Detta har varit extra tydligt vid fasen av enheternas IT-projektansökningar då IT-Utvecklingsgrupp ska prioritera projektansökningarna. **Projektgruppen har observerat en mognad i denna så centrala fråga genom att kontinuerligt följa projektansökningarnas innehåll. Både förskollärare och lärare har blivit tydligare på vad man vill utveckla och hur då IT skulle kunna stödja det. Även enheternas handlingsplaner har blivit mer innehållsrika om IT:s potential inom vissa verksamhetsområden och genom tydligare effektmål synliggjort detta.**

2.1.2 Projektmål

Samtliga av våra projektmål är uppnådda vilket har skapat en bra grund för att nå de mer långsiktiga effektmålen som satts för vårt projekt. Vi har här nedan gjort en kort sammanfattning för varje projektmål:

- *före februari -04 tillsätta en IT-pedagogisk projektledare, en IT-teknisk projektledare och en informationsansvarig med ansvar för dokumentation och webb*
Tjänsterna tillsattes under januari månad -04 och varje tjänst motsvarade 50%
- *före mars -04 bygga upp en gemensam webbplats för informationsutbyte, kommunikation och dokumentation runt vårt Kompetensfondsprojekt.*

Besluts tog i januari -04 att införliva projektets webbplats inom den redan under 2003 skapade s.k. Östermalms Grundscoleportal. Östermalms Grundscoleportal är en gemensam webbplats för grundskolorna inom Östermalm för att stärka "vi" känslan och det passade bra in i vårt projekts övergripande syfte. Från startsidan når man projektet under "fliken" IT i skolan. Där samlas allt som har med vårt projekt att göra t.ex. enkäter, arbetslagens slutrapporter, kalendarium för projektet, mötesanteckningar, projektinformation mm.
Under 2004 skapades även en portal för våra förskolor som också är kopplad till vår projektplats

- *före mars -04 bygga upp och inleda träffar i de nätverk som ska ingå i vår organisationsmodell*

I början av mars -04 har IT-utvecklingsgrupp, nätverket av skolornas IT-pedagoger (inklusive två IT-pedagoger från förskolan) och nätverket av skolornas IT-tekniker träffar. Här diskuteras mötenas innehåll, struktur och gruppens syfte. Även projektplanen presenteras och i samband med det fångas även förväntningar, behov och nuläget på enheterna upp

Under april -04 skapas även ett nätverk av IT-pedagoger från förskolans sex enheter.

Under projekttiden 2004 – 2006 har alla dessa nätverk träffats ca en gång i månaden

- *mars -04 framtagande av arbetsbeskrivningar för roller inom vår organisationsmodell*

Vid första träffen i nätverken under mars -04 presenterade projektgruppen förslag till arbetsbeskrivning för deltagarna i de olika nätverken. Dessa skapade en profil för deltagarna och den roll som projektet förväntade av dem. Med dessa som underlag kunde förskola/skola byta ut eller rekrytera en ny person som skulle representera enheten i nätverket

- *under vt-04 samordna samarbetet med Lärarhögskolan runt 5-poängskurser i "IT, Lärande och pedagogiskt utvecklingsarbete" som erbjuds Östermalms förskollärare och lärare.*

Under januari -04 genomfördes slutseminariet för den första pilotomgången i IT-samarbetet med Lärarhögskolan i Stockholm. Gärdesskolans 45 deltagande lärare examinerades på Lärarhögskolan och fick sina 5 poäng inom "IT, lärande och pedagogiskt utvecklingsarbete". Skolan hade i sitt arbete valt tema "Kunskapssyn" då man inom skolan starkt fokuserade på framtagandet av kriterier inom de olika ämnena.

Efter samtal inom nätverken och planeringsmöte med Lärarhögskolan bestämdes om uppstart av två nya kursgrupper inom vårt samarbete, "IT, lärande och pedagogiskt arbete" 5-poäng via Nätuniversitetet. De två grupperna bestod vardera av ca 30 pedagoger. Den ena gruppen bestod av lärare från Hedvig Eleonora skola med inriktning "Digital portfolio". Den andra gruppen var en blandning av lärare från Engelbrektsskolan, Östermalmsskolan samt förskollärare. Denna grupp hade en mer allmän inriktning på lärande och IT. De båda grupperna examinerades i slutet av maj -04 på Lärarhögskolan. Totalt genererade de tre kursgrupperna 90 examinerade pedagoger på Östermalms skolor och förskolor som erhöll 5 akademiska poäng i kursen "IT, lärande och pedagogiskt arbete"

- *från och med ht-04 erbjuda arbetslag, förskollärare och lärare möjlighet att ansöka om resurstöd för att genomföra IT-projekt på enheterna*

I vår planering låg redan från början att erbjuda enheterna (fyra skolenheter med totalt 6 stycken skolor och sex förskoleenheter med totalt 36 förskolor) möjlighet att få stöd runt redan planerade och önskade IT-projekt. Grundtanken var då personella resurser i form av IT-pedagoger och extra stöd av IT-tekniker i projektet. Under vt-04 beslutade dock Kompetensfonden att erbjuda alla stadsdelar möjlighet att söka extra projektpengar för att implementera IT i förskola och skola. Då vi ju redan hade vår organisation riggad ansökte vi därför omgående om dessa möjligheter genom att skapa ett projekt även för detta inom vårt befintliga projekt. Grundtanken var att erbjuda enheterna att skriva en projektansökan runt sitt IT-projekt som behandlades av IT-utvecklingsgruppen. Godkända projekt fick sedan förutom stöd av IT-pedagog/tekniker även en ekonomisk summa på 20 000:- som skulle fördelas 60 % för pedagogiskt stöd och 40 % för inköp av hårdvara. Detta blev en stor succé och totalt deltog 177 förskollärare och lärare fördelade på 66 beviljade projekt (42 skola och 24 förskola). *Se bild 3 " Sammanställning enheternas IT-projekt statistik"*

Skola	Projekt/år			Antal projekt/årskurs				Involverade pedagoger/år		
	04/05	05/06	06/07	F-3	4-6	7-9	F-6/9	04/05	05/06	06/07
Hedvig Eleonora Skola	3	3	4	3	4		3	14	14	21
Totalt=			10				10			
Engelbrektskolan	3	3	4	1	2	3	4	13	7	11
Totalt=			10				10			
Östermalmsskolan	2	2	7	5	4		2	6	8	23
Totalt=			11				11			
Gårdesskolorna	5	3	3	1	3	3	4	26	11	6
Totalt=			11				11			
Förskola	Projekt/år			Involverade/år			Totalt ant. delti/lärare			
	04/05	05/06	06/07	04/05	05/06	06/07				
Centrala Östermalm		1	2		5	5	12/38			
Totalt=			3			10				
Engelbrekt		3	2		9	8	14/35			
Totalt=			5			17				
Gärdet			1			5	5/22			
Totalt=			1			5				
Hedvig Eleonora	3	3	2	13	7	7	13/32			
Totalt=			8			27				
Hjorthagen/Karlslplan			1			3	3/23			
Totalt=			1			3				
Starrängen		3	2		11	12	23/30			
Totalt=			5			23	70/180			
Totalt antal projekt 2004 - 2006										
Projekt skola		42								
Projekt förskola		23								
Totalt		66								
Involverade pedagoger i projekten 2004 - 2006										
				% av anställda						
Förskola		70	Totalt anställda 180	39%				0,388889		
Skola		107	Totalt anställda 212	50%				0,504717		
Totalt		177	647							

Bild 3 "Sammanställning enheternas IT-projekt statistik"

IT-projekten fördelades sig enligt följande teman inom förskola och skola:

Förskola

- Barnens inbördes kommunikation
- Digital Kommunikation
- Digital portfölj
- Digitalt multimedia projekt på förskolan
- Introduktion för barn och föräldrar till förskolan
- Pekbok för de minsta
- Saga för stora och små
- Saga i bildspelform
- Små barns upptäckt av sin närmiljö
- Stockholms parker/lekparker
- Rim och ramsor CD
- Utbildning i Digitalt Portföljarbete
- Digital dokumentation
- Datorn - naturligt redskap i miljön!?
- Barnens gård
- Oss kan du räkna med!
- Datorn som verktyg för barn och pedagoger
- Barnens upplevelser och tankar om återvinningsarbete i förskolan
- Välkommen på inskolning
- Vår egen saga
- Genus och yngre barn
- Ljud, dans och musik på förskolan - med hjälp av digital teknik

Skola

- Digital portfolio 1
- Digital portfolio 2
- Do IT
- En bild säger mer än tusen ord
- English poems
- IT i det dagliga skolarbetet
- IT-råd på Hjorthagen
- Kvalitetssäkring av skolans hemsida
- Learn loop
- Lust att läsa på engelska
- Minnesbeta
- Språkstudio
- Språkutveckling med IT som arbetsmetod
- Att äga sitt lärande – kvalitet & EQ med IKT
- Digital kostkoll
- Digital Portfolio 3
- Digital portfolio år 5
- Hälsa och ohälsa
- Jorden runt – ett temaarbete IT i d & rum
- Lust att lära och leka – portfolio
- Läs & Skrivinläring med datorn som verktyg
- Språkstudio
- Varför låter det så snyggt på skivan?
- Varför åka hästskjuts när man kan flyga?
- Den digitala inspirationskällan
- Digital portfolio 4
- Digitala lärresurser
- Framtidens klassrum i framtidens skola
- Klassrum 2006
- Läsutveckling med hjälp av MP3-spelare
- Matteverkstad
- Multimediastudion 1
- Multimediastudion 2
- Språk och kommunikationsträning i sarskolan
- Språkutveckling genom digital processkrivning
- Upptäck naturen
- Virtuella resor
- Vår interaktiva räknabok år 2
- Webb-tidning i undervisningen
- Östermalmsskolans språkstudio

Enheternas IT-projekt innebär att arbetslagen gör en projektansökan med stöd av enhetens IT-pedagog. IT-utvecklingsgrupp går igenom ansökningarna och prioriterar utifrån olika kriterier vilka som ska godkännas innevarande läsår (kriterier kan vara behov, likvärdighet, koppling till läroplan eller Stockholms skolplan, intresseområde eller kvalité). Utvalda arbetslag träffas sedan för en projektuppstart (Kick-off) där man delas in i tvärgrupper och presenterar sina projekt för varandra. Ungefär vid "halvtid" av projekttiden deltar projekten i ett "Mittseminarium". Mittseminariet består av två delar. En del består i att tvärgrupperna från Kick-off träffas och beskriver hur projektet utvecklats i en form av delrapport. Den andra delen av "Mittseminariet" består av pedagogiska samtal runt kunskapssyn, lärande och IT.

Den tredje och sista gemensamma samlingen är själva Slutseminariet då projektens produkt, process och resultat presenteras. Dels i en skriftlig slutrapport men även som en form av mässa där deltagare, skol- och förskoleledning, förvaltning, nämndpolitiker och externa intressenter medverkar. Varje läsår anordnas även pedagogiska IT-kaféer där projektdeltagarna deltar med övrig personal inom förskola och skola. Under de pedagogiska kaféerna föreläser någon "inspirerande" person inom temat IT och förskola/skola med efterföljande diskussion mellan pedagogerna. Under hela projekttiden reflekterar också projekten i form av s.k. loggar som läggs ut på den gemensamma webbplatsen för projekten.

I bild 4 beskrivs projektupplägg för förskolornas och skolornas IT-projekt!

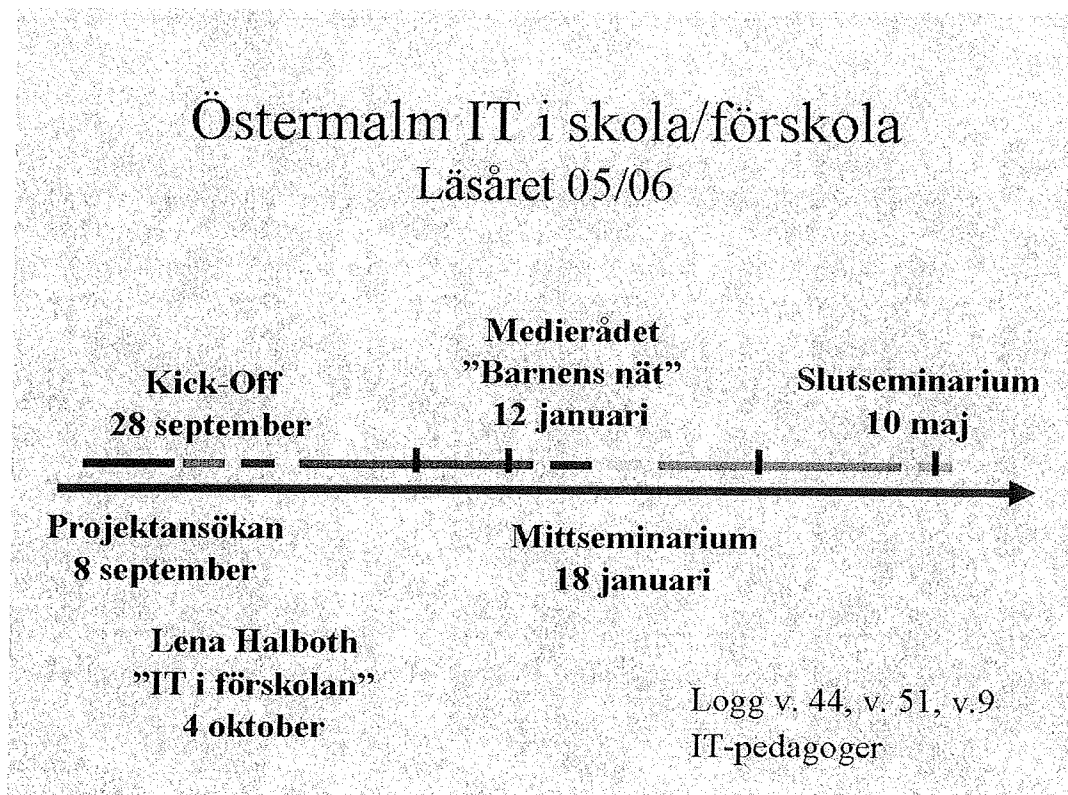

Bild 4 "Projektupplägg enheternas IT-projekt läsår 05/06"

- *under projekttiden anordna 4 -6 pedagogiska kaféer/inspirationsträffar med inriktning på IT och förskola/skola.*

De pedagogiska kaféerna har som syfte att samla alla pedagoger för att få en gemensam input runt utvecklingsarbetet med IT i förskola och skola. En inspirerande och aktuell föreläsare inom området bjuds in och tid ges under fika och paus för samtal och reflektion. De pedagogiska kaféerna har varit obligatoriska träffar för all personal inom förskola och skola. Vi har också vid vissa tillfällen även bjudit in de fristående skolformerna inom stadsdelen. Exempel på genomförda träffar:

- Professor Thomas Kroksmark, Göteborg, "Målstyrning, lärande och IT"
- Förskollärare Lena Halboth, Skarpnäcks sdf, "IT i förskolan"
- Arne Trageton, Högskolan i Bergen, "Skriva för att lära"
- Medierådet, "Barnens nät", även som separat föreläsning för föräldrar
- Kinnarpsskolan, "Framtidens klassrum", i samarbete med Norrmalms sdf

- *samordna kurser runt administrativ och pedagogisk programvara*

Under uppstarten av projektet erbjöds vid behov skolorna stöd i genomförandet av utbildningar i GroupWise, Office och Skolportal Stockholm. Oftast har dock IT-pedagogen lokalt genomför kurser efter behov och önskemål. När förskolorna kom med i projektet har stöd erbjudits dem runt datakurser och ett antal kurser har genomförts, främst vt-06, som haft fokus på media och Office.

- *inleda samarbete och erfarenhetsutbyte med kommuner och stadsdelar som jobbar aktivt med IT i förskola och skola.*

Redan från början under vårt planeringsarbete förstod vi vikten av att lära av andra och även ta del av erfarenheterna från tidigare satsningar på IT i förskola och skola. En kommun som kom att delvis fungera som förebild för oss var Nacka som efter den statliga ITiS-satsningen fortsatt sin kompetensutveckling genom sitt s.k. e-ITiS i Nacka. Vi har under hela vår projekttid deltagit vid de terminsvisa e-ITiS mässor de ordnat för sina lärare. Där visas IT-projekt inom förskola och skola upp och man kan utbyta erfarenheter runt gjorda erfarenheter både runt övergripande som lokala frågor.

Stadsdelar vi har haft utbyte med under projektet har varit Norrmalm (organisationsfrågor och erfarenhetsutbyte på förvaltningsnivå) och Skarpnäck (förskolefrågor).

Även vårt deltagande i stadens 19-grupp har varit ett tillfälle för erfarenhetsutbyte.

- *delta aktivt i stadens centrala aktiviteter runt IT i förskola och skola*

En ambition från projektets sida har varit att sprida våra erfarenheter i staden. Vi har även haft som ambition att dela erfarenheter och lära av andra. Ett sätt att göra detta är att delta i Stadens centrala grupper och arrangemang. En självklar grupp för oss att medverka i var den s.k. 19-gruppen som bildades i maj 2004. 19-gruppen består av en representant från varje Stadsdel (18) och en representant från Utbildningsförvaltningen (gymnasiet). I gruppen utbyts erfarenheter och förbereds frågor till stadens Styrgrupp för IT i skolan. Som representanter i Stadens Styrgrupp har projektledaren för pedagogik i vårt projekt deltagit samt rektor från Gärdesskolorna och stadsdelsdirektören från Östermalm. Våra skolor i stadsdelen har under projektiden medverkat aktivt för att vara s.k. "pilotskolor" runt olika test- och försöksprojekt inom IT i staden. Det har då i första hand gällt olika portallösningar som Stockholms skolportal och Stockholms skolwebb.

- *i slutet av varje läsår göra uppföljningar mot de olika rollerna i vår organisationsmodell. Uppföljningarna ska göras med digitala enkäter och genom samtal i de olika nätverken.*

Vi har sedan projektstarten januari 2004 genomfört totalt 11 digitala enkäter och vid varje nätverksmöte inom IT-pedagoger och IT-utvecklingsgrupp (ca en gång i månaden) låtit varje deltagare redogöra för läget på sin enhet. Förutom detta har vi mot skolorna genomfört ett antal s.k.

SWOT-analyser där vi fått en väldigt bra bild av enhetens nuläge inom IT området. I SWOT-analysen fångar man upp enheternas uppfattning om svageter, hot, styrkor och möjligheter runt IT på den egna enheten.

Majoriteten av enkäterna har legat i slutet av läsåret medan de nätverk vi har önskat ha en tätare uppföljning på även fått en enkät i starten av vårterminen. Denna möjlighet att ha dessa uppföljningar över tid har skapat en bra bild runt effekter av projektet i verksamheterna.

- *Stödja enheterna (förskola och skola) i framtagandet av lokala handlingsplaner angående IT*

Vi har sedan de första mötena med enheterna, via nätverken i vår organisationsmodell, betonat vikten av att kunna följa enheternas utveckling via handlingsplanen. Samtliga deltagare har varit överens om en handlingsplan för IT-satsningarna på respektive enhet. Vi har i nätverken diskuterat vad en handlingsplan för IT bör innehålla och för förskolan tog projektet fram en mall som man kunde fylla i för att underlätta. Då stadens e-strategi för skolan presenterades under början av 2006 upplevde vi att skolorna stod väl rustade för att i sina handlingsplaner kunna konkretisera och bryta ner stadens ambitioner i sina egna handlingsplaner. Under slutet av projekttiden upplever vi förskolans och skolans syn på handlingsplanen som ett levande dokument. Dock har diskussioner påbörjats i nätverken om att ev. frångå en handlingsplan för IT och låta den "smälta in" i övriga styrdokument. Vi tyder det så att det uppstått en mognad att på enheterna gå från IT- till verksamhetsutveckling, vilket ju varit ett av våra effektmål.

Tilläggas bör dock att vid vår sista enkätundersökning uppgav 2 av 6 förskoleenheter att det saknades en handlingsplan för IT.

- *Skapa bättre tillgång till det administrativa nätet inom förskola och skola*

Inom skolan har vi erbjudit samordnat stöd för fjärrskrivbord mot våra skolor. Skolportal Stockholm har också erbjudits viss möjlighet till enklare åtkomst. En av våra skolor (Gärdesskolan) har även varit pilotskola i arbetet med implementeringen av Skolportal Stockholm. Under vt-06 och ht-06 har fokus varit på hanteringen och möjligheterna med Stockholms Skolwebb som ersätter Skolportal Stockholm. I arbetet med Stockholms skolwebb har vi haft fyra deltagande pilotskolor (Gärdesskolan, Engelbrektsskolan, Olaus Petri och Hjorthagens skola). Inköp av lärardatorer har också skapat en större datortäthet på våra skolor.

När det gäller förskolan så har det skett en stor satsning på att koppla upp samtliga förskolor via fibrer och i samband med det göra större uppköp av datorer centralt för bättre åtkomst av det administrativa nätet. Detta är en medveten strategi då förskolan kommer att behöva hantera e-tjänster i en större omfattning.

- *Stärka tillgången till IT-utrustning för elever och pedagoger*

Som tidigare nämnts så har ju möjligheten till ekonomiskt projektstöd för beviljade projekt till förskola och skola inneburit mycket för inköp och därmed direkt tillgänglighet för pedagoger och elever. Inom själva projektorganisationens nätverk har också kunnat erbjudas stöd för erfarenhetsutbyte runt inköpsrutiner, val av utrustning och studiebesök för att se användning av utrustning på referensskola. Våra samtal inom de olika nätverken har också skapat en medvetenhet runt termer som drift- och investeringsbudget från chef till IT-pedagog/tekniker.

2.2 Ändringsönskemål och restlista

Vi i projektledningen har under projektets gång fått arbeta med att hålla projektet inom de i projektplanen givna ramarna. Flera av våra deltagare i de olika nätverken samt pedagoger på enheterna har kommit med önskemål om tillägg och fördjupning till det i projektplanen specificerade projektet. Vi har tagit tillvara dessa önskemål och presenterar dem nedan:

- *Att projektet ska dokumentera nyttan med IT i lärandet*
Förslag har kommit att vi på mer "micronivå" genom djupintervjuer skulle följa upp de IT-projekt som nämnt att "IT har en positiv inverkan på elevers lärande".
- *Önskemål om projektledarutbildning*
Då många satsningar lokalt bedrivs i projektform önskar sig deltagarna mer förståelse om hur ett projekt kan drivas.
- *Fler stadsdelsövergripande aktiviteter*
Önskemål om fler gemensamma stadsdelsövergripande aktiviteter mellan förskolor och skolor. En känsla av att utbytet mellan enheterna utvecklar den egna enheten.
- *Fler centralt arrangerade IT-kurser i programvara*
Främst önskemål från förskolorna där det finns ett stort behov att programspezifika kurser men även önskemål runt hantering av hårdvara.
- *Klargöra och uttrycka tydliga mål med IT i verksamheten*
Önskemål om mer tydlighet runt mål på en övergripande nivå runt IT.

2.3 Tidsplan

I det stora hela har vi inom projektet lyckats hålla den tidsplan som satts utifrån milstolpar och aktivitetslista. Dock har vissa av deltagarna i organisationsmodellens nätverk haft svårt att utföra sina aktiviteter inom givna tidsramar. Projektorganisationen har också till stor del konkurrerat med linjeorganisationen om tiden för deltagarna i nätverken.

För att komma tillrätta med detta i framtida projekt så föreslår vi att så stor del som möjligt av den centrala projektorganisationen medverkar vid själva projektplaneringen, innan projektplanen skrivs. Det skulle också vara en fördel om så många som möjligt av projektdeltagarna i de centrala nätverken fick genomgå en projektledarutbildning innan start för att få bättre överblick hur projektet bedrivs

2.4 Projektbudget

Projektbudgeten har varit 2 000 000 kronor i projekt 635-207.
Projektbudgeten har varit 1 030 000 kronor i projekt. 635-206.

Slutsumma: 3 030 000 kr

3. Arbetssätt

3.1 Projektorganisation

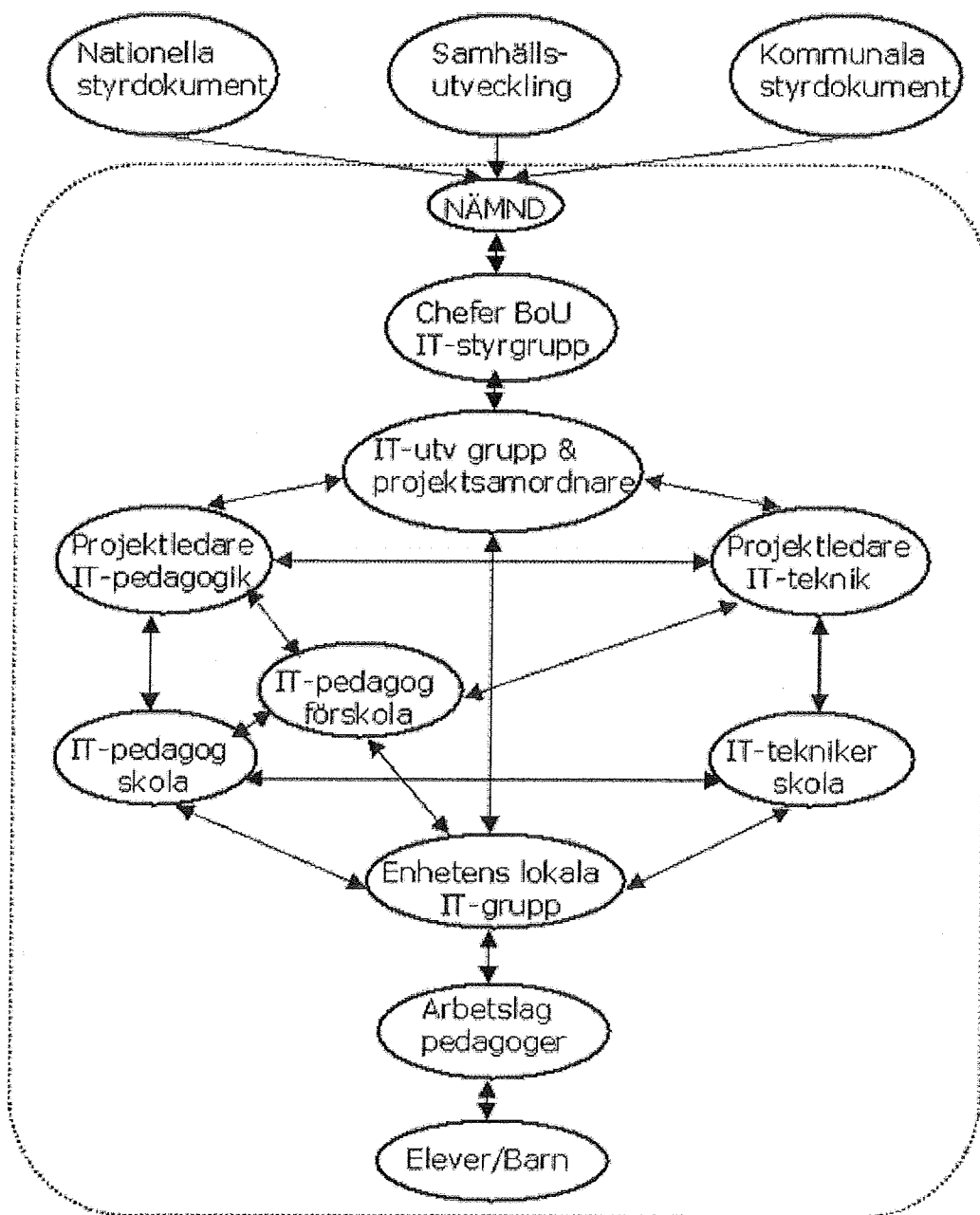

Bild 5 "Organisationsmodell för projekt IT i förskola och skola"

Namnet på vår organisationsmodell, "en IT-lärande organisation", förpliktar men grundtanken sedan projektplaneringen har hela tiden varit att organisera för utveckling och lärande. Vår vision runt denna "lärande" organisation är ett ständigt lärande för alla deltagare, hög grad av ansvars- och initiativtagande och en kontinuerlig utveckling av både individ och organisation. Tanken är inte att själva organisationsstrukturen vi byggt upp ska vara helt avgörande för utvecklingen/lärandet utan mer hur de olika nätverken tar till sig kunskap, hur de utvecklar den och till sist för den vidare på sina enheter. Utvecklingsarbetet bygger på att så många som möjligt inom förskolan och grundskolan görs delaktiga i den process som organisationsmodellen förväntas skapa. Deltagarna ska inte heller passivt motta information, erfarenheter, tips och idéer, utan att dessa bearbetas och samtalas om i gruppen för att kopplas till den egna skolverkligheten och de val av frågeställningar eller uppgifter vi ska arbeta mot. Våra erfarenheter av nätverk som utvecklingsstrategi är att de har fungerat bra som organisationsform för att inventera idéer, ordna möten, bilda grupper och skapa engagemang för en lokal utveckling. Vi tycker oss också haft enklare att bryta gamla mönster och att det utvecklats nya samarbetsformer inom vår skolorganisation. Det finns dock svagheter med "nätverksmodellen" som upptäckts som måste framföras. Det har ibland varit svårt för det fåtal personer som representerar sin enhet i nätverksmodellen att få till en bred delaktighet på sin lokala enhet. Det har också funnits en stor risk att det som behandlas på nätverksträffarna inte återförs och förankras på de berörda enheterna. Det finns då en risk att den "parallella organisation" som projektet ändå varit, då vi blivit tillsatta för att lösa en speciell uppgift (IT), uppfattas som något extraordinärt som lever sitt eget liv vid sidan av den vanliga verksamheten. Något som vi i projektledningen tror kan motverka detta är den stora uppslutning som varit runt projektets mer handfasta del nämligen pedagogernas deltagande i de IT-pedagogiska projekten. Detta har verkligen uppmärksammat projektet, organisationsmodellen och de olika rollerna som finns i vår modell. Denna uppfattning har också förstärkts av de enkätuppföljningar vi gjort mot samtliga förskollärare och lärare samt de olika nätverken.

3.2 Samarbetsformer

Samarbetet mellan förvaltningens projektledning och skolorna har fungerat bra. Flera av de månatliga nätverksmötena har förlagts till förvaltningen men efterhand i projektet så har flera av mötena tagits om hand av de olika skolorna. Detta har ytterligare skapat den "vi" känsla och samhörighet vi har eftersträvat i projektet.

När det gäller samarbetet mellan skola och förskola så har det varit en ytterst spännande process. I början medverkade IT-pedagoger i nätverket av skolornas IT-pedagoger men efter hand skapades ett eget nätverk av ytterligare tillsatta IT-pedagoger från förskolan och man fokuserade mer på förskoleinriktade frågeställningar runt IT. En länk mellan nätverken har varit att en IT-pedagog från förskolan medverkat på skolans IT-pedagogmöten för att föra vidare till nätverket av förskolans IT-pedagoger. När det gäller de övriga nätverken i vår modell så har det varit en blandning av förskola och skola.

Samarbetet mellan å ena sidan de olika skolorna å andra sidan förskolorna har också fungerat bra. Skolorna har utnyttjat varandras kompetenser från nätverken för att ta fram viss dokumentation, studera varandras handlingsplaner och stötta varandra runt programvara eller teknik.

Dokumentationsprocessen under projekttiden har fungerat mycket bra tack vare den tjänst som projektmedlen möjliggjorde. Alla protokoll från möten, de olika IT-projektens dokumentation, kalendarium, uppföljningar och övrig projektinformation har presenterats på projektets webbplats som varit välbesökt. Förutom den interna funktion som webbplatsen haft har den även varit ett uppskattat fönster mot externa besökare som velat ta del av information från projektet.

Organisationsmodellen har under projekttiden delvis omorganiserats t.ex. har ett separat nätverk bildats med förskolans IT-pedagoger och ibland blandas flera av nätverken vid gemensamma träffar. Detta har visat att vårt nätverksarbete på flera nivåer i en väl förankrad organisationsmodell skapar förutsättning för flexibla samarbetsformer som snabbt kan anpassas för yttre förändringar och inre behov.

3.3 Metoder och verktyg

Vår projektmetod har utgått från Lilla Ratten vilket varit av största vikt både för projektgruppen och för projektresultatet. Projektledaren och delprojektledarna erbjöds utbildning i Lilla Ratten vilket var bra och av största vikt för förståelsen om att driva projekt. Dock kom denna utbildningsinsats igång då projektet varit igång under två terminer vilket var synd. Det hade underlättat arbete och uppstart av projektet om projektledning genomgått utbildningen före projektplaneringen. Det skulle också underlättat om skol- och förskoleledning samt ansvariga projektmedarbetare ute på förskola/skola hade haft förståelse för Lilla Rattens upplägg.

Vårt arbetssätt/arbetsmetod har byggt på:

- en långsiktig strategi som involverar nyckelpersoner på olika nivåer inom förskola/skola
- ett horisontellt nätverkssamarbete med jämlika relationer
- ett brett samarbete där många förskolor/skolor ingår – vilket skapar ”stordriftsfördelar” och en minskad sårbarhet
- erfarenhetsspridning – vilket underlättas av att förskola/skola får kontakt med varandra redan när förändringar/frågeställningar initieras
- efterfrågan – vilket bygger på förskolornas/skolornas upplevda problem och faktiska behov (bottom/up-perspektivet)

Det som ska genomsyra hela modellen, den lärande organisationen, är ett förhållningssätt där varje möte och samtal är ett ”lärande samtal”.

3.4 Kvalitetssäkring

För att kvalitetssäkra projektet lades mycket kraft på ett effektivt uppföljningsarbete. Det innebar att vi kunde göra korrigeringar på ett tidigt stadium och kontinuerligt se om vi var på rätt väg. Eftersom också process varit viktigare än produkt i detta projekt innebar det också att det blev få ändringar av större omfattning.

Kompetensfondens uppföljningar och förfrågningar har också betytt att vi hela tiden fått värdera projektet och sätta ord på våra handlingar.

4. Övriga erfarenheter

4.1 Projektresultatet

Mål

Projektresultatet har motsvarat de ambitioner vi haft i projektet. Samtliga projektmål vi satt upp i projektplanen har blivit uppnådda. När det gäller de effektmål vi strävat mot är vi också som helhet nöjda. Flera av effektmålen kräver ytterligare av tidsfaktorn men vi tycker oss tydligt se att vi är på rätt väg även i dessa fall.

Organisation

Vår organisationsmodell har ju varit själv ”kärnan” i detta projekt. Att bygga upp denna organisation var ju inte bara ett sätt att säkerställa kompetensen ute i förskole- och skolenheterna utan mer att jobba med denna nätverksmodell för att förankra det utvecklingsarbete med IT som projektet bedrivit. Vi menar att denna tanke att utveckla med en nätverksorganisation har varit av avgörande betydelse för projektet. Vårt fokus med denna modell har ju hela tiden varit förankringsprocessen, tydlighet i ansvarsområden mellan förskolan, skolan och förvaltningen och delaktighet. I våra enkätundersökningar inom projektorganisationens nätverk har man varit väldigt positiv till att delta i nätverken och menar att den har varit mycket viktig för IT utvecklingen på den egna enheten.

Lärare

Vi har ju genom enkäter och egna observationer fått en ganska god bild av IT inom lärarkåren. Nästan alla av lärare uttrycker synen på datoranvändningen som ett kraftfullt verktyg för lärande. Flera uttrycker också att de märker datorns pedagogiska potential men ofta väljer att inte utnyttja den pga. bristande kompetens eller stor chans för ”tekniskt strul”. Denna grupp har dock minskat markant under projekttiden. Datorn upplevs inte bara som ett pedagogiskt verktyg utan har under projekttiden blivit ett konkret administrativt verktyg. Vi vill här lyfta fram två enkätfrågor som visar lärarnas syn på datorn som arbetsredskap. Enkäterna ställdes till samtliga lärare inom Östermalms sdf.

Lärare

Känner du att IT är till nytta för ditt arbete?

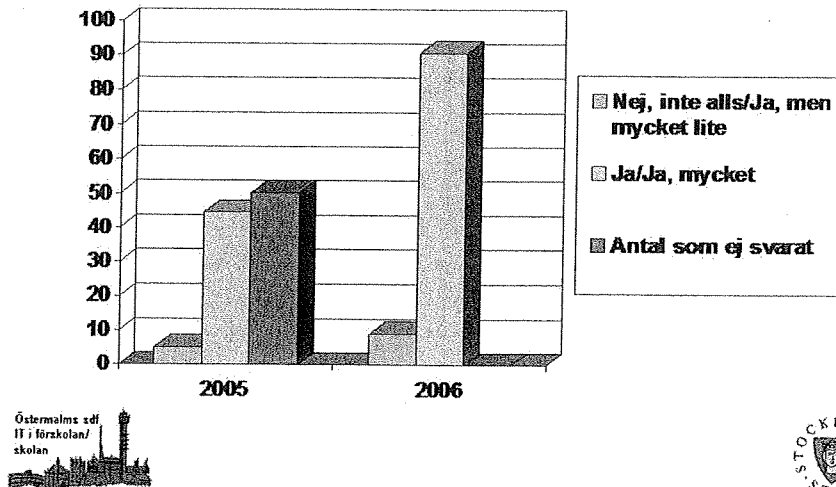

Bild 6 "lärarenkät maj 2006"

När vi genomförde denna fråga första gången, halvvägs in i projektet, svarade 45 % av lärarna att de kände att IT är till nytta i deras arbete.

När samma fråga ställdes i maj 2006 kände över 90 % av lärarna på Östermalm att IT är till nytta för dem i arbetet.

Lärare

Om du märker att IT blir en bortprioriterad fråga på din skola skulle det kunna få dig att byta till en annan skola?

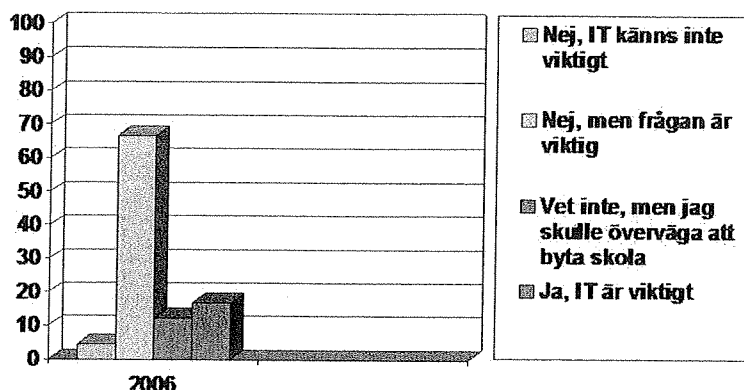

Bild 7 "Lärarenkät maj 2006"

Denna fråga tror vi hade varit svår att ställa vid projektstart men vi är ganska säkra på att vi då hamnat inom intervallet "Nej, IT känns inte viktigt" och "Nej, men frågan är viktig". Att så stor andel som nästan var tredje lärare skulle kunna tänka sig eller överväga att byta skola om IT framgent blev bortprioriterat måste tas på största allvar.

Lärarstudenter

Som en följd av resultatet från våra lärarenkäter om IT och arbetsmiljö genomförde vi en undersökning mot lärarhögskolan om lärarstuderandes syn på IT i skolan. Av 1100 lärarstudenter svarade 57 % att de ansåg det viktigt eller mycket viktigt att förskolan och skolan de vill jobba på använder IT i verksamheten.

För Östermalm, och även Stockholms stad, synliggörs här mycket tydligt det strategiska med att satsa på IT i skolan då vi vill rekrytera och behålla lärare. Här kanske även Stockholms Stad kan profilera sig

Ledning förskola och skola

Vi har i denna rapport flera gånger lyft fram ledningens betydelse i utvecklingsfrågor och det gäller självklart också IT-utvecklingsfrågor. I våra enkätundersökningar till ledningen framträder en bild där samtliga chefer uttrycker att IT är en prioriterad fråga på enheten. Man lyfter också speciellt fram IT-pedagogens viktiga roll, IT är resurskrävande, mer kompetensutveckling och tydligare mål med IT i verksamheten.

För vår framgång i projektet har denna grupp haft största betydelse och stöttat sina medarbetares deltagande både i den "parallella organisationen" och att starta upp lokala IT-projekt. När förskole- och skolledning också tog beslut om att Östermalm skulle medverka i PIM-utbildningen (Praktisk IT- och Mediekompetens), som är ett initiativ från Myndigheten för skolutveckling, så visar man också i handling visionen med IT i förskola och skola. Läs mer om PIM på http://www.skolutveckling.se/it_i_skolan/pim/ Vi känner dock att förskole- och skolledning behöver fortsatt stöd för att driva utvecklingsarbetet med IT vidare både rent tekniskt som pedagogiskt.

Förskolan

Förskolan har under projektet inte riktigt haft samma förutsättningar med tekniskt och IT-pedagogiskt stöd som skolorna. Vi ser dock att denna organisation även för förskolorna håller på att förstärkas men här behövs ett fortsatt stöd även framgent. Det har varit fantastiskt att se förskolepedagogernas idériedom i sina lokala IT-projekt och det har verkligen också varit en injektion för våra skolor, speciellt inom området med dokumentation. Den mer långsiktiga satsning som Stockholms stad, ITiS och nu Kompetensfonden inneburit för skolan måste nu också möjliggöras för förskolan som organisation.

Elever

Att ta del av elevernas syn på IT-satsningen som bedrivits på enheten har vi upplevt som svårare. Vi har tagit del av nationella undersökningar och följt de tankar som enheterna har meddelat från sina elevråd. Projektet tog dock initiativet till att göra en enkätundersökning för elever i år 6 och år 9 (ta del av delar av resultatet under bilagor) Vi kan här kort sammanfatta att eleverna under projektiden blivit klart mer positiva till hur IT används i undervisningen och till sina lärares IT-kunskaper. En mer avancerad användning av IT kan också konstateras där Mediebiten har fått ett uppsving (bild, ljud och film) men här önskar eleverna mer.

Föräldrar

Inom grundskolan så uttrycker man att man har starkt stöd för IT-arbetet hos föräldrarna. Dels har det kommit i uttryck i de föräldraråd som finns på respektive skola och genom att flera av enheternas IT-projekt även berört föräldrarna. Vi har även genomfört enkäter där vi velat ha svar från skola/förskola på denna fråga. De skolor som haft samarbetsytter med föräldrar via webben har också väldigt positiva erfarenheter av det. Här är förväntningarna hos föräldrarna stora så det är med stor spänning vi ser fram emot Stockholms Skolwebbs start inom samtliga kommunala grundskolor på Östermalm. När det gäller stödet hos föräldrar till förskolebarnen är förskolorna mer osäkra. Däremot lyfter flera av förskoleenheterna upp väldigt nöjda föräldrar i sina slutrapporter. Speciellt stor effekt har dokumentationsprojektet haft. Där uttrycks i flera rapporter möjligheten till kommunikation, mellan personal-föräldrar och barn-föräldrar, som den nya IT-tekniken erbjuder.

Förvaltning

Projektet har både före och under projektiden haft ett starkt stöd från förvaltningsledningen (Stadsdelsdirektör och Barn och ungdomschef). Med facit i hand har detta centrala stöd inneburit enormt mycket för legitimiteten för projektet. Vårt nätverksprojekt har ju inte varit något "top-down" (initierats av förvaltningsledning vilket kan försvåra förankring) eller "bottom-up" (initierats lokalt vilket kan försvåra förvaltningens stöd) men förankringen har varit lika viktig uppåt som nedåt i linjeorganisationen. Att också inte bara i ord stödja processer utan även konkret i handling tycker vi kommit i uttryck på flera sätt t.ex. kommunikationen med nämnden, prioriteringar i verksamhetsplan, deltagande på våra aktiviteter och som informationsspridare utanför själva stadsdelen.

Dokumentation

Vår erfarenhet från själva dokumentationsarbetet som varit en viktig process inom projektet är inget kan dokumenteras för lite. Då organisationen varit relativt väl spridd så är åtkomsten till protokoll, kalendarium, material mm. av yttersta vikt. Då också intresset för vårt projekt varit stort från andra skolor, förskolor, stadsdelar och kommuner har det också fungerat som ett effektivt kunskapsutbyte. Vår webbaserade projektplats kommer vara åtkomlig även efter projektiden
<http://www.ostermalmsskolor.stockholm.se>

4.2 Resurshantering

De erfarenheter vi gjort runt de resurser som erbjudits i projektet är främst att det varit en stor konkurrens runt uppmärksamhet, spridning och tid. Det humankapital som funnits i projektet i form av mänskliga nyckelpersoner har ju ofta också haft en viktig roll i den parallella linjeorganisationen. Att dessa två organisationer konkurrerar om uppmärksamheten är i och för sig inget konstigt. Vår parallella organisation blev ju skapad för att arbeta med lärande och utveckling av IT både på individuell och på kollektiv nivå medan linjeorganisationen sysslar med "görandet" i den dagliga verksamheten. Självklart kan det i detta läge uppstå frågor som "Vem ska jag vara lojal emot i första hand?". Som deltagare i projektledningen vill man naturligtvis ofta "äga" projektmedarbetarna

från enheterna för att effektivt kunna driva projektet framåt men utan ett tydligt uttalat stöd från enheternas chefer har vi haft svårighet med detta. Projektgruppen föreslår därför inför framtida projekt att projektdeltagarens chef sätter sig väl in i projektplanen och de aktiviteter som ska ske och skapar utrymme i projektdeltagarens tjänst inför projektmedverkan. Att chefen även uttrycker en förväntan på sin projektdeltagare tror vi också är viktigt. I detta läge är det naturligtvis mycket viktigt att cheferna förstår syftet med att ha en av sina medarbetare i en parallell organisation (projektet) med ansvar för lärande och utveckling bredvid linjeorganisationen i det dagliga arbetet. Att också tydligt tidsätta uppdraget och att ev. projektet har en egen tydlig projektbudget för att frigöra projektmedarbetare kan också underlätta resurshantering.

4.3 Arbetssätt i projektet

Att driva ett skolprojekt i nätverksform präglar naturligtvis även det arbetssätt som väljs. När det handlat om arbetet i vår parallella lärorganisation har vi haft som mål att deltagarna ska ges möjlighet att frångå linjeorganisationens hierarki, antaganden, rutiner och tankemönster. Istället har vi strävat efter att deltagarna i nätverken ska kunna föra en öppen och jämlik dialog som kritiskt granska och ifrågasätter det vardagliga arbetet med t.ex. IT i förskola och skola eller hur vi utbyter erfarenheter mellan varandra.

Vår erfarenhet utifrån nämnda arbetssätt som vi eftersträvat är att kompetensen i att arbeta med dialogen som verktyg för utveckling har varit utvecklad. I vår arbetsmodell är det naturligtvis av särskild vikt att kunna förstå och formulera frågor om den ordinarie verksamheten och IT:s roll i den.

Inför framtida projekt som bygger på en nätverkande modell föreslår projektgruppen att man i starten av projektet fokuserar på dialogen som samverkansform och utvecklingsgenerator. Dessa "dialogutbildningar" tror vi också kommer komma linjeorganisationen till del så resultatet av detta "lärande" också kommer integreras i den ordinarie verksamheten.

Projektet har ju sedan starten haft ett jämnt flöde av möten men av det ovan beskrivna kunde vi gärna haft lite tätare möten i början av projektet. Detta för att stärka samhörighetskänslan och det gemensamma ansvaret för genomförandet. Att också ha medvetandegjort tankar och arbetsmönster i vår parallella organisation i detta läge hade kanske på ett tidigare stadium skapat effektivare möten med ett tydligare fokus på dialog och centrala frågeställningar.

4.4 Projektdokument och styrning

Starten är hälften av det hela brukar man säga och det gäller självklart även när det gäller det förväntade resultatet av projektet. Naturligtvis har vi haft stor nytta av det stora arbete vi lagt ner under skapandet av vår projektplan som haft stort värde för det fortsatta projektarbetet. Förankringen av projektplanen i Styrgruppen och har varit av största vikt då skol- och förskoleledning har varit av stor betydelse för att möjliggöra detta projekt. Ett annat viktigt styrmedel som har varit av kanske ändå större betydelse

har varit Barn och Ungdoms verksamhetsplan som betonat och lyft fram IT-utvecklingen som ett prioriterat område inom förskola och skola.

När Stockholms stads e-strategi togs av kommunfullmäktige gav det ytterligare legitimitet för vårt projekt vilket varit bra.

Publiceringen av mötesprotokollen har skett löpande efter respektive nätverks träffar på vår webbplats. Webbplatsen har betytt mycket för spridningen av vad som sker i projektet dels som sagt med snabb åtkomst till olika typer av protokoll men även för insyn i de olika IT-projekt som bedrivs ute på enheterna.

5. Bilagor

5.1 Sammanställning enkäter till de fyra skolenheterna.

Enkät Styrgrupp, Utvecklingsgrupp och skolornas IT-pedagoger och tekniker.

Enkät samtliga elever i år 6 och 9.

Enkät av samtliga lärare

Webbenkäterna genomfördes maj 2006

Enkätundersökningar IT i skolan

Styrgruppen - skolledare och förskolechefer

- 8 av 8 tycker att IT är en prioriterad fråga på enheten.

"IT används dagligen i arbetet, jag tror egentligen inte man tänker på det som en prioriterad fråga utan verktyget är självklart i verksamheten."

Styrgruppen - skolledare och förskolechefer

Hur upplever du behovet av insatser inom följande områden på din enhet?

- 5 av 8 tycker att det finns ett mindre/inget behov av bättre teknisk utrustning
- 5 av 8 tycker att det finns stort behov av utbildning
- 5 av 8 tycker att det finns ett stort behov av att klargöra och uttrycka tydliga mål med IT i verksamheten
- 5 av 8 tycker att det finns ett stort eller mycket stort behov av IT-pedagogiska diskussioner

Styrgruppen - skolledare och förskolechefer

- 2 av 8 har ingen budget för IT på förskolan/skolan
- 2 av 8 har ingen handlingsplan för IT på enheten
- 8 av 8 tycker att IT-pedagogens roll på enheten är viktig eller mycket viktig för IT-arbetet på enheten
- 5 av 8 tycker att IT-teknikerns roll på enheten är mycket viktig för IT-arbetet på enheten

Utvecklingsgruppen – bitr. rektorer (skola)

- 4 av 4 tycker att IT är en prioriterad fråga på enheten
- 4 av 4 har en avsatt budget för IT
- 3 av 4 har en handlingsplan för IT
- 4 av 4 tycker att IT-pedagogen och IT-teknikern är mycket viktig för arbetet på skolan

Utvecklingsgruppen – bitr. rektorer (skola)

Hur upplever du behovet av insatser inom följande områden på din enhet?

- 2 av 4 tycker att det finns ett mindre behov av bättre teknisk utrustning
- 3 av 4 tycker att det finns stort behov av utbildning
- 3 av 4 tycker att det finns ett stort eller mycket stort behov av att klargöra och uttrycka tydliga mål med IT i verksamheten
- 4 av 4 tycker att det finns ett stort eller mycket stort behov av IT-pedagogiska diskussioner

IT-pedagoger och IT-tekniker (skola)

- 6 av 6 tycker att IT är en prioriterad fråga på enheten
- 2 av 6 tycker att nätverket av IT-pedagoger/IT-tekniker fungerar varken bra eller dåligt
- 3 av 6 vill ha mer kunskaper inom pedagogisk/teknisk forskning inom området lärande och IT
- 6 av 6 har en handlingsplan för IT

IT-pedagoger och IT-tekniker (skola)

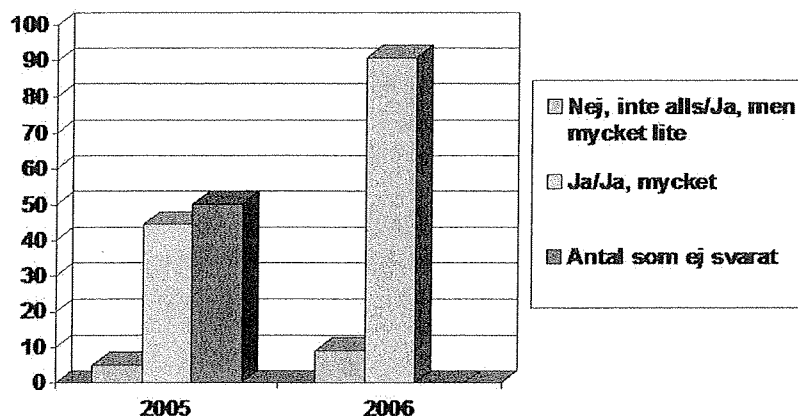
Hur upplever du behovet av insatser inom följande områden på din enhet?

- 3 av 6 tycker att det finns ett mindre behov av bättre teknisk utrustning
- 3 av 6 tycker att det finns ett mycket stort behov av bättre teknisk utrustning
- 5 av 6 tycker att det finns stort behov av utbildning
- 5 av 6 tycker att det finns ett stort eller mycket stort behov av att klargöra och uttrycka tydliga mål med IT i verksamheten
- 6 av 6 tycker att det finns ett stort eller mycket stort behov av IT-pedagogiska diskussioner

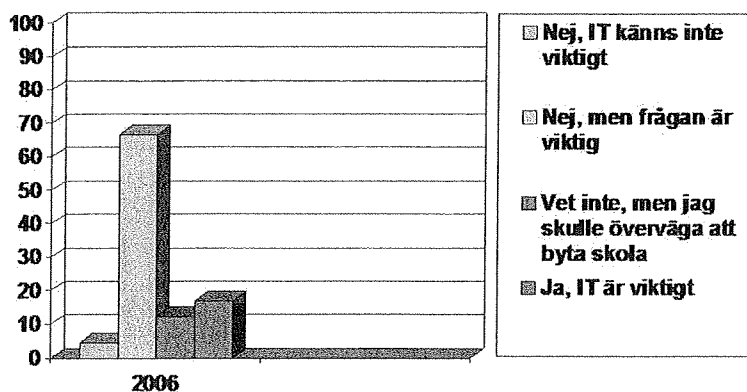
Lärare

Känner du att IT är till nytta för ditt arbete?

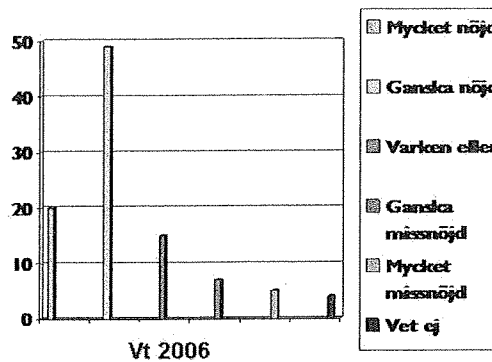
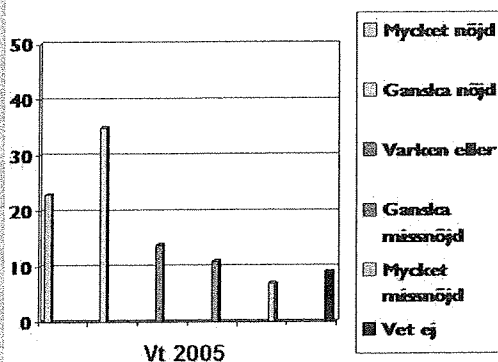
Lärare

Om du märker att IT blir en bortprioriterad fråga på din skola skulle det kunna få dig att byta till en annan skola?

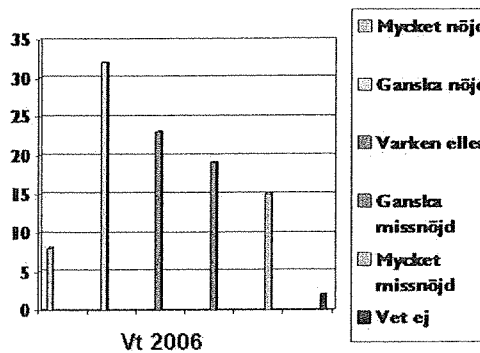
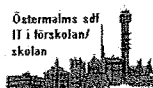
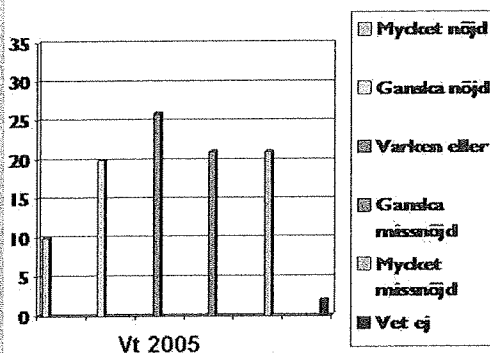
Elever år 6

Hur nöjd eller missnöjd är du med hur IT används i undervisningen?

Elever år 9

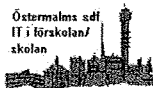
Hur nöjd eller missnöjd är du med hur IT används i undervisningen?

Elever år 6 och år 9

Hur nöjd eller missnöjd är du med din/dina lärares
IT-kunskaper?

- 64 % är ganska nöjda eller mycket nöjda i **år 6**
- 40 % är ganska nöjda eller mycket nöjda i **år 9**

Elever år 6 och år 9

- 53 % är ganska nöjd eller mycket nöjd med IT-utrustningen som används i undervisningen
- I **år 6** använder 45 % av eleverna IT i skolan någon gång i månaden eller mindre
- I **år 9** använder 62% av eleverna IT i skolan någon gång i månaden eller mindre

Hur använder eleverna IT i undervisningen?

- I **år 6** arbetar de med Word, PowerPoint och söker information på Internet

Det här vill eleverna göra?

- I **år 6** vill de ta kort med digitalkamera, filma och arbeta med ljud och musik i datorn

Hur använder eleverna IT i undervisningen?

- I **år 9** arbetar de med Word och söker information på Internet

Det här vill eleverna göra?

- I **år 9** vill de ta kort med digitalkamera, arbeta med bilder i datorn, filma, redigera film och arbeta med ljud och musik i datorn

Kommentarer från elever i år 6

"Jag tycker att dagens datorteknik är tillräckligt bra för att elever ska kunna använda sig mer av datorer och IT i skolan. När man arbetar med stora projekt kan man spara otroligt mycket tid genom att använda sig av datorer. Det underlättar skolarbetet mycket."

"Jag tycker att vi ska arbeta lite mer med det vi inte har gjort t.ex. arbeta med ljud/musik och film."

"Jag tycker att det är bra att man får ha tillgång till IT, speciellt när man inte har dator hemma."

Kommentarer från elever i år 9

"Jag tycker att lärarna ska vara bättre utbildade så att man lättare kan få svar då något hakar upp sig."

"IT skall användas mer i skolorna, eftersom det kommer innefatta mer i dagens arbeten i framtiden. Jobbar man sällan och väldigt okreativt som idag så kommer det att behövas mycket mer utbildningar i framtiden som lär ut tekniska finesser och funktioner, som folk inte känner till idag."

"Jag är nöjd med IT i skolan"

"Jag tycker att IT och datorer ska användas mer och så. Gärna att vi får ta itu med olika uppgifter t.ex. att redigera en film och så."

5.2 Sammanställning enkäter till de sex förskoleskolenheterna.

Enkät Styrgrupp, Utvecklingsgrupp och förskolornasskolornas IT-pedagoger.

Webbenkäterna genomfördes maj 2006.

Enkätundersökningar IT i förskolan

Styrgruppen - skolledare och förskolechefer

- 8 av 8 tycker att IT är en prioriterad fråga på enheten.

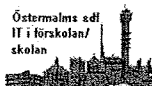
”IT används dagligen i arbetet, jag tror egentligen inte man tänker på det som en prioriterad fråga utan verktyget är självklart i verksamheten.”

Styrgruppen - skolledare och förskolechefer

Hur upplever du behovet av insatser inom följande områden på din enhet?

- 5 av 8 tycker att det finns ett mindre/inget behov av bättre teknisk utrustning
- 5 av 8 tycker att det finns stort behov av utbildning
- 5 av 8 tycker att det finns ett stort behov av att klargöra och uttrycka tydliga mål med IT i verksamheten
- 5 av 8 tycker att det finns ett stort eller mycket stort behov av IT-pedagogiska diskussioner

Styrgruppen - skolledare och förskolechefer

- 2 av 8 har ingen budget för IT på förskolan/skolan
- 2 av 8 har ingen handlingsplan för IT på enheten
- 8 av 8 tycker att IT-pedagogens roll på enheten är viktig eller mycket viktig för IT-arbetet på enheten
- 5 av 8 tycker att IT-teknikerns roll på enheten är mycket viktig för IT-arbetet på enheten

Utvecklingsgruppen – bitr. förskolechefer (förskola)

- 5 av 5 tycker att IT är en prioriterad fråga på enheten
- 5 av 5 tycker att de har stöd från förvaltning, chefen och medarbetarna när det gäller att arbeta med IT i förskolan
- 5 av 5 tycker **inte** att de har stöd från föräldrarna eller är osäkra på om de har stöd från föräldrarna när det gäller att arbeta med IT i förskolan

Utvecklingsgruppen – bitr. förskolechefer (förskola)

"Det som tas upp i utvecklingsgruppen förankras till enhetens ledning och våra IT-pedagoger både genom mig och IT-pedagoggruppen, den har stor betydelse för IT-utvecklingen. IT-organisationen är mycket bra."

"Nätverken är bra och är nödvändiga för att arbetet ska gå vidare."

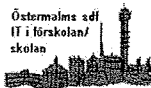
"Det har varit bra med kontakten med skolan. Har fått veta vad som är på gång i staden. Har förstått hur viktigt det är med IT-utveckling."

Utvecklingsgruppen – bitr. förskolechefer (förskola)

Hur upplever du behovet av insatser inom följande områden på din enhet?

- 5 av 5 tycker att det finns ett mindre/inget behov av bättre teknisk utrustning
- 4 av 5 tycker att det finns stort behov av utbildning
- 3 av 5 tycker att det finns ett stort behov eller mycket stort behov av att klargöra och uttrycka tydliga mål med IT i verksamheten
- 2 av 5 tycker att det finns ett stort eller mycket stort behov av IT-pedagogiska diskussioner

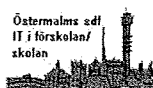
Utvecklingsgruppen – bitr. förskolechefer (förskola)

- 4 av 5 har en avsatt budget för IT
- 3 av 5 har ingen handlingsplan för IT på enheten
- 5 av 5 tycker att IT-pedagogens roll på enheten är viktig eller mycket viktig för IT-arbetet på enheten
- 5 av 5 tycker att IT-teknikerns roll på enheten är viktig eller mycket viktig för IT-arbetet på enheten

IT-pedagoger förskolan

- 6 av 9 tycker att IT är en prioriterad fråga på enheten
- 9 av 9 tycker att de har ganska stort stöd eller stort stöd när det gäller förankring/förståelse för sitt uppdrag
- 9 av 9 tycker att de har ganska stort stöd eller stort stöd från förskolechef och bitr. förskolechef

IT-pedagoger förskolan

- 3 av 9 tycker att de har lite stöd eller är tveksamma om de har stöd från medarbetarna
- 5 av 9 är tveksamma om de har stöd från föräldrarna
- 2 av 9 tycker att nätverket av IT-pedagoger fungerar varken bra eller dåligt
- 5 av 9 har ingen skriftlig dokumentation över de arbetsuppgifter som inryms i rollen som IT-pedagog

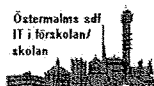
IT-pedagoger förskolan

"Mer insyn i vad arbetet innebär genererar större stöd. Vi bör ha mer möjlighet att presentera arbeten på arbetsplatsträffar och i utvecklingssamtal."

"Det finns ett teoretiskt stöd från ledningen men det är inte alltid det kommer i uttryck i praktiken t.ex. i form av tid."

"Det behövs utbildning och diskussioner om ämnet, så växer förståelsen och intresset förhoppningsvis"

"...det finns alltid tid avsatt för IT-diskussioner på t.ex. APT. Med god information får föräldrar en positiv bild av IT-arbetet vi gör"

IT-pedagoger förskolan

- 7 av 9 tycker att de har behov av kompetensförstärkande insatser
 - 7 av 9 vill ha teknisk utbildning (nätverk, datorer)
 - 4 av 9 vill ha utbildning i hur man t.ex. använder kameror och skanner
 - 7 av 9 vill lära sig mer om programvaror
 - 5 av 9 vill ha utbildning i mötes-/handledningsteknik
 - 5 av 9 vill ha mer kunskaper inom pedagogisk/teknisk forskning inom området lärande och IT

IT-pedagoger förskolan

- 9 av 9 tycker att det finns ett stort eller ett mycket stort behov av att klargöra och uttrycka tydliga mål med IT i verksamheten på enheten
- 9 av 9 tycker att det finns ett stort eller ett mycket stort behov av att ha IT-pedagogiska diskussioner på enheten
- 6 av 9 har ingen IT-handlingsplan

5.3 Strategidag 6 september 2006 "Effekt och hur går vi vidare?"

Samtliga nivåer inom projektorganisationen samlades en heldag för att besvara frågeställningar som:

Vad har projekten inneburit för enheten?

Vilka effekter har de fått?

Vad har de utvecklat?

Vad har processen inneburit?

Vilka projekt blir bestående och vilka kommer inte att bli det? Varför?

IT på enheterna 2007, efter projektavslut?

Nedan presenteras förskoleenheternas och skolenheterna sammanställningar

IT i skolan 2004-2006

Planeringsdag 6 sept 2006

Hur går vi vidare?

Östermalmsskolor svarar på frågor

Vilka projekt bedrev enheterna 04-05?

- 13 projekt
 - Digital portfolio (Gärdesskolan)
 - Digital portfolio (Hedvig Eleonora Skola)
 - Do IT
 - En bild säger mer än tusen ord
 - English poems
 - IT i det dagliga skolarbetet
 - IT-råd på Hjorthagen
 - Kvalitetssäkring av skolans hemsida
 - Learn loop
 - Lust att läsa på engelska
 - Minnesbeta
 - Språkstudio
 - Språkutveckling med IT som arbetsmetod

Vilka projekt bedrev enheterna 05-06?

• 11 projekt

- Att äga sitt lärande – kvalitet & EQ med IKT
- Digital kostkoll
- Digital Portfolio
- Digital portfolio år 5
- Hälsa och ohälsa
- Jorden runt – ett temaarbete IT i d & rum
- Lust att lära och leka – portfolio
- Läs & Skrivinläring med datorn som verktyg
- Språkstudio
- Varför låter det så snyggt på skivan?
- Varför åka hästskjuts när man kan flyga?

Vilka projekt har enheterna påbörjat ht 06?

• 18 projekt

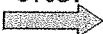
- Den digitala inspirationskällan
- Digital portfolio
- Digitale lärresurser
- Framtidens klassrum i framtidens skola
- Klassrum 2006
- Läsurveckling med hjälp av MP3-spelare
- Matteverkstad
- Multimediasstudien (Hedvig Eleonora Skola)
- Multimediasstudien (Gärdesskolan, 3 delprojekt)
- Språk och kommunikationsträning i sarskolan
- Språkutveckling genom digital processkrivning
- Uppräck naturen
- Virtuella resor
- Vår interaktiva räknabok år 2
- Webb-tidning i undervisningen
- Östermalmskolas språkstudio

Vilka effekter har de fått och vad har utvecklats?

- Projekten har stimulerat IT-användningen
- Ökad, generell IKT-kompetens
- Förbättrad planering
- Ökad tillgång till digitala verktyg har möjliggjort ett ökat användande
- Minskad tekniskrädsla
- Ökad individualisering
- Ett ökat ämnesövergripande och problembaserat arbetssätt
- En ökad användning av IT som kommunikationsmedel mellan kollegor och till hemmet
- Pedagoger kan lättare ta emot och börja använda nya digitala verktyg
- Nya vägar att söka information

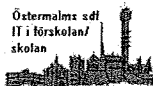

Forts.

Vilka effekter har de fått och vad har utvecklats?

- Pedagoger har mer aktivt börjat arbeta med källkritik
- Förbättrad planering
- PowerPoint presentation används i all ämnen
- Möjliggjort och utvecklat alternativa inlärningsmetoder för barn i behov av särskilt stöd
- Ökad insyn i skolarbetet för föräldrar
- Dokumentera och synliggöra elevens kunskapsutveckling
- Ökad IT-kompetens hos elev och lärare
- Drivkraft för skolutvecklingen
- It har blivit ett naturligt inslag i undervisningen
- Bidragit till elev- och föräldrainflytande

Vad har processen inneburit?

- Pedagogiska diskussioner
- Gett pedagogerna fler verktyg
- Skolutveckling
- Ökad förståelse för pedagogernas olika yrkesroller
- Synliggjort pedagogernas arbete tillsammans med eleverna såväl mellan kollegor som föräldrar
- Stimulerat ett utbyte av erfarenheter
- Ökat arbetsglädjen och hägt yrkesstoltheten
- Kommunikationsprocesser har utvecklats och förbättrats

Vilka projekt blir bestående och vilka kommer inte att bli så, varför/varför inte?

- "Samtliga projekt har blivit en naturlig del av det dagliga arbetet, mer eller mindre, på ett eller annat sätt."
- Engelbrekt
 - Musikprojektet
 - Kostkoll
 - Digital bokhylla
 - Digital portfolio

IT på enheterna 2007

- Renodla verksamheten
Vad är viktigt? – Vad kan vänta?
- Stärka berörda yrkesroller
- Riktat stöd mot IT-relaterade projekt i arbetslagen
- PIM-certifierade lärare
- Fortläpande utvärdering och stimulans till redan existerande livskraftiga projekt
- Fortsätta och utveckla arbetet med arbetslagens hemsidor
- En enkätundersökning för elever och lärare ska ske efter projektet/temat har utförts för att se hur väl vi uppnått målet satt för projektet VT08
- Fortsatt deltagande som pilotskola i olika centrala IT-projekt
- Vidareutbilda ledning i IT-frågor och kring IT-resurser för att stärka rollen som pedagogisk ledare. VT07

IT på enheterna 2007

- Prioritera IT-baserade lösningar och kompetensutveckling
 - Stockholm Skolwebb
 - PIM
- Övergå till IT-baserade rutiner
 - Digital dokumentation
- Satsning på fler IT-verktyg för att använda i undervisning
- IT-enheten ska arbeta aktivt med att införa IT-strategin på skolan och utveckla IT-handlingsplan efter denna. Samt planera och budgetera långsiktigt för IT
- Arbeta för att decentralisera tekniska uppgifter för att förbättra och snabba på processen och stärka IT-teknikers roll
- Öka IT-resurserna i klassrummen
- Öka IT-resurserna i arbetslagen
- Vidareutveckla Multimediastudion

IT på enheterna 2007

- Med hjälp av IT kunna reflektera tillsammans med föräldrar och barnen, barnens lärande och utveckling
- Pedagoger ska ha tillgång till en administrativ dator, digitalkamera och fotoskrivare
- Alla medarbetare ska ha grundkunskaper i IT-användandet:
 - Hantera Word/mappar
 - Lägga in och skriva ut bilder
 - E-post hantering
 - + grunder i Power Point
- Utnyttja dokumentationsrummen mer effektivt
- Mål för att IT-verktygen är helt integrerade i verksamheten för medarbetare och barn.
- Använda GroupWise som informationsverktyg

IT i förskolan 2004-2006

Planeringsdag 6 sept 2006

Hur går vi vidare?

Östermalms förskolor svarar på frågor

Vilka projekt har enheterna hittills bedrivit?

- 23 projekt
 - Barnens inbördes kommunikation
 - Digital Kommunikation
 - Digital portfölj
 - Digitalt multimedia projekt på förskolan
 - Introduktion för barn och föräldrar till förskolan
 - Pekbok för de minsta
 - Saga för stora och små
 - Saga i bildspelform
 - Små barns upptäckt av sin närmiljö
 - Stockholms parker/lekparker
 - Rim och rams CD
 - Utbildning i Digitalt Portföljarbete

Vilka projekt har enheterna hittills bedrivit?

- Digital dokumentation
Datorn - naturligt redskap i miljön!?
- Barnens gård
- Oss kan du räkna med!
- Datorn som verktyg för barn och pedagoger
Barnens upplevelser och tankar om återvinningsarbete i förskolan
- Välkommen på inskolning
Vår egen saga
- Genus och yngre barn
Ljud, dans och musik på förskolan - med hjälp av digital teknik

Vad har projekten inneburit för din enhet?

- Ny syn på IT-verktygen och dess användningsområden
- Tillgång till teknisk utrustning
- Utmaning för projektdeltagarna
- Ökat IT-intresse
- Ökad kunskap
- Höjd IT kompetens
- Datorn inte bara till spel
- Utbildning i programvara
- Erfarenhetsutbyte
- Tid att utvärdera arbetet
- Inspirerande föreläsningar
- Nya arbetsmetoder som på ett enkelt och pedagogiskt sätt stimulerat och utvecklat såväl barn som medarbetare

Vilka effekter har de fått?

- Kick för deltagande barns föräldrar
- Pedagoger har utvecklat sina datorkunskaper
- Barnen har fått mycket uppmärksamhet
- Flera medarbetare "vågar" använda datorn
- Datorn används mera naturligt i den vardagliga verksamheten
- En allmän diskussion om de digitala verktygen
- Inspirerats att använda sig mer IT verktygen
- Ett utökat samarbete
- Föräldrarna har fått ökad inblick i verksamheten
- Barnen har fått ett verktyg för att lättare kommunicera om sin verksamhet och se sitt eget lärande
- Flera arbetslag har blivit inspirerade att arbeta med IT och förändra sina arbetssätt.

Vad har de utvecklat, etc.?

- Tekniska kunskaper
- Ökat intresse för den tekniska utrustning
- Samarbete
- Inspiration för framtida projekt
- Stärkt arbetssätt och utvecklat samarbete
- Datorkunskaper
- Använda datorn med barnen
- Ökade kunskaper i pedagogisk dokumentation
- Ökad förmåga att se och reflektera över barnen på ett fördjupat sätt
- Man vågar prova, testa och experimentera

Vad har processen inneburit?

- Träffat pedagoger från olika enheter
- Reflektera tillsammans på ett systematiskt sätt
- Arbetet har systematiserats mer
- De flesta vill och kan använda datorn
- "Datorrädslan" har minskat
- Ökat barnens intresse
- Personalen kan hantera IT-verktygen naturligt i vardagen
- Vi har haft roligt
- Barnen har varit konkreta delaktiga i sin utveckling
- Föräldrarna känner sig mer delaktiga i vår verksamhet
- Vi har fått moderna arbetsverktyg och hittat arbetsformer som utvecklar barn och medarbetare

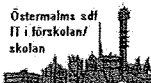
Vilka projekt blir bestående och vilka kommer inte att bli så, varför/varför inte?

- Projektet blir inte bestående pga. att de deltagande pedagoger flyttat
- Alla projekten ska leva vidare och utvecklas. Andra projekt och idéer kommer säkert upp under arbetets gång.
- Alla våra projekt kommer att fortsätta och vidareutvecklas.
- Vi ser den positiva responsen från barn, föräldrar och medarbetare med våra nya metoder och arbetsredskap att väcka barnens eget tänkande och agerande.
- Har hittat ett helt nytt sätt att jobba och dokumentera
- Kommer att använda projektidén framöver, samt utveckla idén med sagor i digitalform
- Använder sin projektidé i vardagen för reflektion och utvärdering

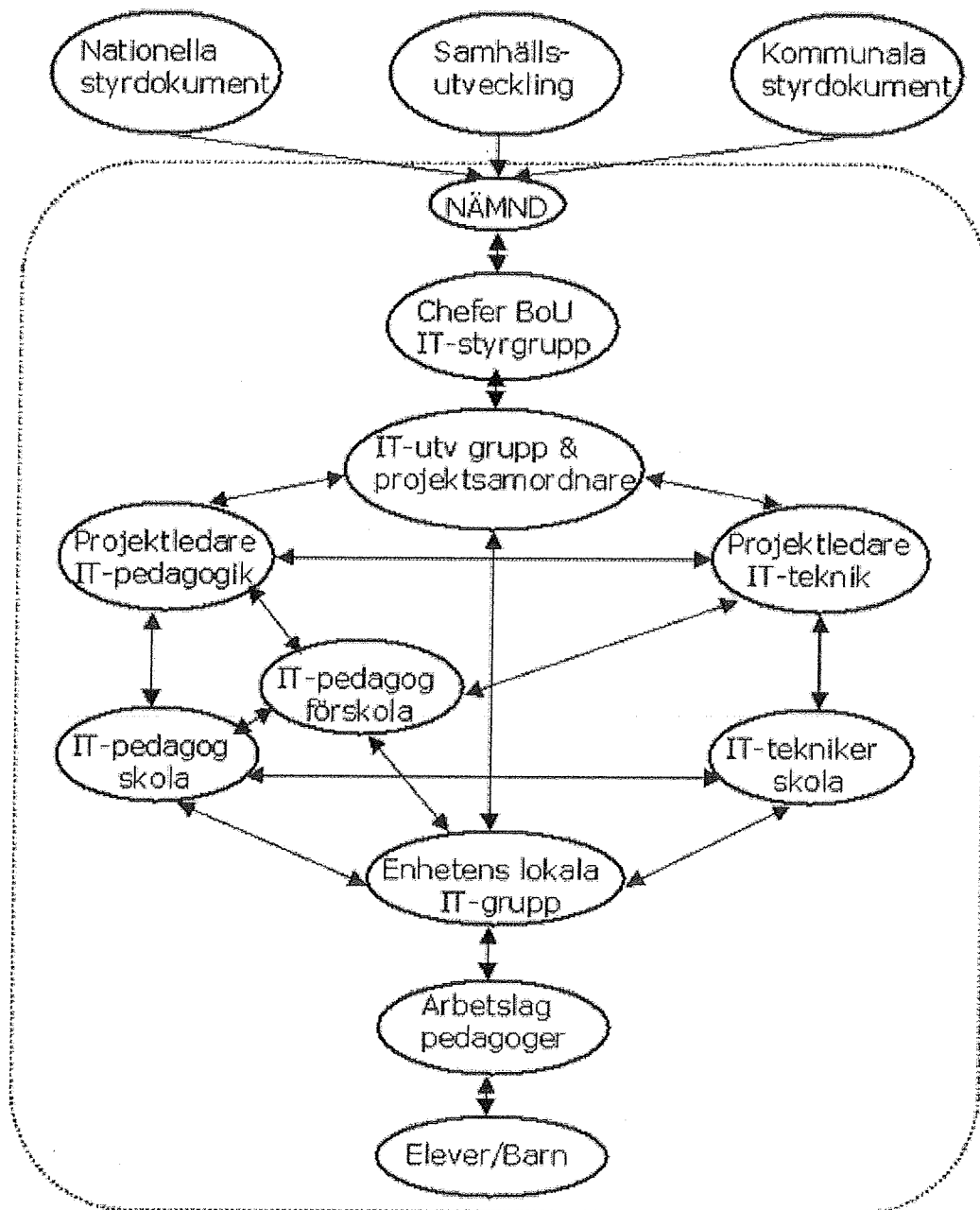

IT på enheterna 2007

- Alla förskolor delaktiga i arbetet med IT
- Alla avdelningar ska presentera ett eget projekt (klart till APT i juni)
- Tillgång till PIM
- Utveckla hemsidorna
- Planera ekonomi för investeringar, drift och utbildning
- Utveckla en IT-policy
- Driva en IT-grupp
- Inventera pedagogernas IT-kompetens
- Sprida info om IT på förskolorna
- Pedagogerna ska kunna arbeta med digitalkameran, ljud, bild och text
- Att barnen har möjlighet att med stöd av pedagogen använda datorn på ett lärande sätt

5.4 Skiss organisationsmodell

5.5 Arbetsbeskrivningar IT-tekniker skola och IT-pedagog skola

IT-tekniker

Följande arbetsbeskrivning är tänkt att tjäna som stöd vid t.ex. nyanställningar av IT-tekniker vid skolorna inom Östermalms sdf.

Lämpliga egenskaper:

- God social kompetens
- Ha förmåga (och även vilja) att samarbeta i nätverk mellan skolorna och även inom skolan lokalt (IT-tekniker- och IT-pedagognätverk).
- Flexibilitet som medger att ibland kunna göra insatser som inte till 100 % ingår i arbetsuppgifterna. (ex.)
- Vid vissa tillfällen stötta IT-samordnare på förvaltningen med utbildningsinsatser.

Konkreta arbetsuppgifter:

- Administrera lärares och elevers publika datakonton (EDU-nätet)
- Fungera som tekniskt huvudansvarig för skolans hemsida
- Ingå i skolans webbredaktion, om sådan finns.
- Ombesörja att skolans datorer och annan datautrustning (såsom skrivare) fungerar tillfredsställande (även byte av förbrukningsmateriel).
- Felanmäla till IT-samordnare på förvaltningen då åtkomst till det administrativa nätet för lärarna inte fungerar (i dagsläget via Fjärrskrivbordet).
- Viss kännedom om nätverk och nätverksadministration (Novell, Netware)
- Dokumentation
- Inköpsansvarig för IT-utrustning
- Utveckla skolans IT-strategi tekniskt
- Viss fortbildning av personal
- IT-support för personal, teknisk utrustning

Arbetsbeskrivning IT-pedagog skola

Denna arbetsbeskrivning är tänkt att tjäna som stöd/underlag vid val av IT-pedagog på respektive skola/skolenhet inom Östermalms sdf.

Lämpliga egenskaper:

- God social kompetens
(ska fungera handledande både i större och mindre grupper)
- God samarbetsförmåga
(vilja och förmåga till samarbete är viktig då tjänsten är av "nätverkande" karaktär, både inom den egna skolan och mellan övriga skolor/förskolor)
- Bra att uttrycka sig i tal och skrift
(fungera som samtalsledare och dokumentera sitt arbete för/i olika situationer)
- God IT-kompetens både i teori och praktik
(god kännedom om de vanligt förekommande programvaror som används inom sdf/skolan och intresse för den debatt som förs inom området IT och skolutveckling. En fördel är också om visst teknikintresse finns för kringutrustning som berör IT))
- Stark förmåga att ta egna initiativ
- God ledande förmåga
- God möjlighet att vinna legitimitet för uppdraget som IT-pedagog

Konkreta arbetsuppgifter:

- Delta i följande nätverk:
 - Stadsdelens IT-pedagoger (och vid vissa tillfällen tekniker)
 - Skolans IT-grupp
 - Möte med tekniker och skolans representant i referensgruppen
- Delta i interna och externa aktiviteter inom IT-området med nytta för uppdraget
- IT-support för personalen med huvudinriktning mot IT-pedagogiska frågor. Resursperson då arbetslagen driver projekt med IT-inslag.
- Fortbildning av personal inom IT-området
- Driva utvecklingen av skolans handlingsplan inom IT
- Utveckling av IT-projekt inom verksamheten
- Kontaktperson för skolan angående samarbete med Lärarhögskolan och stadens kompetensfond inom IT-området
- Skolans hemsida?
- Dokumentera skolans utveckling och därmed bistå stadsdelens projektledare med uppgifter inom IT-området
- Delta i utvecklandet av LHS-kursen
- Undervisning- elever
- Utveckla skolans IT-strategi – pedagogiskt
- IT-support för personal med huvudinriktning mot IT-pedagogiska frågor

5.6 Projektplan för förskolornas och skolornas IT-projekt

Projektplan IT-projekt inom förskola och skola ht-04 – vt 06
Projektets namn: Östermalms IT i skolan - kompetensplatser
Fondens diarienummer och projektnummer:
Kontaktperson Kompetensfondens kansli: Kicki Berg
Datum för projektets start och projektavslutning: 2004-08-15 /2007-05-30
Projektansvarig förvaltning/bolag: Östermalms sdf
Namn på projektledare på förvaltning/bolag: Charlotte Dingertz projektledare, Johan Ekstrand projektledare pedagogik, Helen Hägerstrand projektledare teknik
Bakgrund: Stockholms stad har avsatt medel i en kompetensfond för investering i de anställdas lust att lära, växa och utvecklas. Ett av de prioriterade områdena är <i>pedagogisk verksamhet</i>, inom vilket <i>IT i skolan</i> lyfts fram som ett av ca tio utvecklingsområden. Den statliga ITiS-satsningen har satt igång en utvecklingsprocess i våra skolor. För att denna process ska leva vidare, fortsätter vi kompetensutveckla anställda vid våra förskolor och skolor. Vi vill särskilt utveckla skolornas/förskolornas arbetssätt och arbetsmetoder så att de blir mer flexibla, problembaserade, ämnesövergripande och elevinriktade med stöd av IT. Östermalms sdf har liksom resten av stadens stadsdelar erhållit bidrag för att kunna erbjuda personalen i skola/förskola möjlighet att delta. Förvaltningen har valt att koppla denna fortsatta ITiS-satsning - kompetensfondsplatser till den stora satsningen IT i Skolan, med stöd från kompetensfonden, som kommer att ske på Östermalm under perioden 2004-01-01 till 2006-06-30. Satsningen på ITiS- kompetensfondsplatser kommer att integreras med den överenskommelse för IT i Skolan som Östermalm kommer att ha tillsammans med kompetensfonden.
Mål och syfte (långsiktiga) Likvärdighet och kvalitet (för eleven oavsett skola) Främja skolutveckling Öka tillgängligheten till och användningen av IT Komplettera och förstärka (planerade och redan gjorda satsningar)
Samarbetspartner:
Budget för året I vår prognos räknar vi med en jämn fördelning av medel/ansökningar under de tre projektåren, alltså 930 000:- fördelat på tre läsår (60 % handledning och 40 % teknik). År 1: 310 000:- (186 000:- handledning + 124 000 teknik) År 2: 310 000:- (186 000:- handledning + 124 000 teknik) År 3: 310 000:- (186 000:- handledning + 124 000 teknik)
Organisation och bemanning

Förvaltningen har valt modell B där förskolans pedagoger kommer att ingå i kompetensutvecklingen och där lokala IT-pedagoger kommer att utbilda pedagoger inom de egna verksamheterna. Minst 60 % av kostnaden ska användas till att frigöra handledaren från annan tjänstgöring och 40% kan användas till inköp av teknisk utrustning och studiematerial.
Se bifogad organisationsskiss (pdf-fil) "bilaga1_organisationsskiss"

Mätbara/uppfoljbara delmål - milstolpar

Eleverna skall ges större möjligheter att uppnå de mål som finns i läro- och kursplaner, men också stadens skolplan
Lärarna skall få möjlighet att utveckla sin yrkesroll och sitt eget lärande
Belysa didaktiska frågor som när, var, hur och varför IT i skolan
Lärarna skall genom aktivt deltagande i lokala utvecklingsprojekt och i samspel med eleverna, i praktisk handling, pröva metoder och modeller lämpade för lärande med IT-stöd
Analysera för- och nackdelar med IT
Belysa etiska och demokratiska aspekter på användningen av IT
Öka kvaliteten inom skola/förskola
Få till stånd ett naturligt och brett användande av IT
Skapa likvärdighet mellan skolorna
Förflytta fokus från IT till verksamhet
Utveckla ett strategiskt förhållningssätt hos skol- och förvaltningsledning i IT-frågor
Genom att tydliggöra roll och ansvarsfördelning skapa ett större intresse och engagemang hos skolledning (skola/förskola)
Skapa förutsättningar för att utveckla samarbetet mellan elever, föräldrar och skola/förskola
Öka flexibiliteten i arbete och lärande

Arbetsätt/arbetsmetod

Vilka kan ansöka?

Arbetslag i förskola och grundskola ges möjlighet att ansöka om kompetensfortbildning och projektmedel. Med arbetslag menas en grupp pedagoger som arbetar med en gemensam grupp elever/förskolebarn eller gemensamt ämne/tema. Erbjudandet gäller alla arbetslag, såväl de arbetslag som deltagit i den statliga ITiS-satsningen som de lag som inte deltagit.

Förutsättningar för att få ansöka

Såväl arbetslag som skolledning/förskolans ledning måste känna till förutsättningarna och vara överens om hur projektiden ska disponeras.

Arbetslaget måste få gemensam tid avsatt för IT-projektarbetet.

IT i skola/förskola ska vara ett utvecklingsarbete som pågår under ett läsår och som inbegriper ansökningsförfarande, genomförande och dokumentation.

Det ska finnas en långsiktighet med utvecklingsarbetet. Ambitionen med IT-projektet är att resultatet av det ska bli ett naturligt inslag i den ordinarie verksamheten.

Arbetslag och skolans/förskolans ledning ska vara införstådda med att satsningen kan utgöra en del av

den prioriterade fortbildning som arbetslaget genomgår under läsåret.

Skolans/förskolans ledning ska ha en aktivt stödjande roll i IT-projektet.

Arbetslaget ska vara införstått med att arbetet och slutrapporten kommer att visas upp i andra sammanhang (t.ex. publiceras på webben och i ett pedagogiskt forum).

Avslutning/redovisning av IT-projektet sker vid ett slutseminarium i syfte att ta del av varandras arbeten.

Vid projektavslut ska resultat avstämmas mot arbetslagets projektmål och utvärderas.

Prioriterade områden

De prioriterade områdena i IT-satsningen för 2004-2006, som överensstämmer med Stockholms skolplan, är för skolan:

Elevinflytande och ansvar
Elevhälsa
Språk- och läsutveckling
Matematik
Samverkan och samarbete

De prioriterade områdena i IT-satsningen för 2004-2006, som överensstämmer med Stockholms skolplan, är för förskolan:

Kommunikation, språk och kultur
Olikhet som tillgång

Moment som ingår

Arbete i arbetslag

Arbete med elever/förskolebarn

Pedagogisk handledning

Delrapport med seminarium

Fortlöpande dokumentation av projektet

Slutrapport och presentation av arbetet

Ev. litteraturläsning med reflektion

Ev. datakurser

Ansökningsdatum och handläggning

Sista inlämningsdag för IT-projektansökningar är 30 september 2004. Ansökningarna behandlas av IT-utvecklingsgruppen under oktober 2004. Samma förfarande beräknas gälla för åren 2005 och 2006. (Bifogar skolornas/förskolornas ansökningsblankett "Ansökan_kompetensfondsplatser_ny_1")

Information och kommunikation:

Östermalmsskolors Grundskoleportal blir webbplats för projektet tillsammans med Kompetensfondens projektwebb. Ett digitalt forum skapas även för "samtal"/erfarenhetsspridning runt projektet på vår webbplats. Andra informations/kommunikationsalternativ som vi tänkt oss är:

Studiebesök

Deltagande vid möten/seminarier både på lokal som stadsövergripande nivå

Pedagogiska kaféer inom stadsdelen

Tid och aktivitetsplan

Start: Sista inlämningsdag för IT-projektansökningar är 30 september 2004. Ansökningarna behandlas av IT-utvecklingsgruppen under oktober 2004. Samma förfarande beräknas gälla för åren 2005 och 2006.

Genomförande/aktiviteter under året (läsårsvis):

Arbete i arbetslag

Arbete med elever/förskolebarn

Pedagogisk handledning

Delrapport med seminarium

Fortlöpande dokumentation av projektet

Slutrapport och presentation av arbetet

Ev. litteraturläsning med reflektion

Ev. datakurser

Utvärdering

Risikanalys

Frågor vi ställt oss runt vår riskanalys under identifieringen:

Vilka är nyckelpersoner i projektet?

Finns det risk att någon nyckelperson lämnar projektet?
Är den totala projekttiden tillräcklig?
Är syftet med projektet tydligt?
Har projektet stor inverkan på lärarnas/skolledningens och elevernas arbete?
Kommer projektet att medföra förändringar i organisationen?
Är utbildningsbehovet stort för lärare/skolledare?
Kompetensen hos projektledningen?
Risk för att projektmålen förändras?
Risk att förutsättningar förändras?
Är deltagarna i projektet förberedda för genomförandet?
Har projektet tillräckligt hög prioritet i organisationen?
Finns det andra högprioriterade projekt parallellt inom organisationen?
Finns det motstånd mot projektet inom organisationen?
Är kraven för genomförande av projektet förankrade hos alla deltagare?
Styrkan i vår projektmodell?

Uppföljning/Utvärdering

Dokumentation kommer att ske under flera perioder av projektet – före, under och efter genomförandet.
Östermalms skolors och förskolors Internetplats (Grund- och förskoleportalen) används som informationsplatser.
Aktiviteter där dokumentation ingår:

projektplan och projektansökan
e-post och enkäter
IT-pedagogernas, styr- och utvecklingsgruppens minnesanteckningar
uppföljningar
utvärderingar
rapporter

På individnivå genomförs digitala enkäter för att regelbundet följa upp arbetets fortskridande (en gång per termin). Vi genomför också kontinuerliga uppföljningssamtal på olika nivåer enligt organisationsskiss "bilaga1_organisationsskiss".

Implementering av gjorda erfarenheter

Östermalmsskolors Grundskoleportal blir webbplats för projektet tillsammans med Kompetensfondens projektwebb. Andra spridningsområden som vi tänkt oss är:

Studiebesök
Deltagande vid möten/seminarier både på lokal som stadsövergripande nivå
Pedagogiska kaféer inom stadsdelen

Upprättad den 2004-06-30

5.7 Ansökningsblankett IT projekt förskola och skola

Projektets namn:
Projektdeltagare:
Enhet:
Rektor/Förskolechef:
Kontaktperson (med telefonnummer och e-post-adress) i arbetslaget:
IT-pedagog:
<i>Projektbeskrivning:</i> Inledning: Bakgrund: Syfte: Mål för: Arbetslagsmedlemmarna Arbetslaget Eleverna/förskolebarnen
Projektets effekt och långsiktighet:
Metod/genomförande:
Beskriv på vilket sätt IT kommer att ingå i projektet:
Beräknad tidsåtgång för: Arbetslagsmedlemmarna Arbetslaget Eleverna/förskolebarnen Annat (ange vad)
Utvärderingsmetoder:

5.8 Enheternas kommentarer IT-projekt förskola

Pedagogiskt mål för Östermalms IT-satsning

"I både förskolan och skolan ska användandet av IT vara ett verktyg att utveckla nya metoder och arbetssätt. IT-satsningen ska särskilt utveckla skolornas/förskolornas arbetssätt och arbetsmetoder så att de blir mer flexibla, problembaserade, ämnesövergripande och barninriktade med stöd av IT".

Samband till förskolornas resultat

Några citat ur projektens slutrapporter

Digital Portfölj i förskolan

Det har varit intressant att reflektera över hur dokumentationen föder nya idéer och uppslag till hur man vill fortsätta att arbeta med barnen.

Saga i bildspelsform

Vi har upplevt att med datorns hjälp har vi kunnat fånga flera sinnen på en och samma gång, för vissa barn var det t.ex. första gången de hörde sin egen röst. Det som har varit intressant är att man på nytt påminns om hur stor kapacitet barn har och hur duktiga de är när de ger sig i kast med nya utmaningar. Barns nyfikenhet och lust att lära har varit inspirerande för oss i arbetslaget och drivit arbetet framåt.

Introduktion för barn och föräldrar till förskolan

Rutiner är viktiga på en 1 till 3 års avdelning, rutiner skapar trygghet för barnen, vi tog ut de kort som visade på rutinerna vi har varje dag t.ex. när vi vinkar hej då till mamma, när vi äter lunch, byter blöja och vilar.

Andra avdelningar tog efter iden och resultatet har varit positivt från föräldrar, även barn som redan är inskolade vill ibland ta hem boken och titta i hemma.

Utbildning i Digitalt Portföljarbete

Vi har genom vårt arbete velat finna en form för utbildning som utvecklas hela tiden och att våra erfarenheter leder till en pågående kvalitetshöjning av den dokumentation som sker i förskolan. Dokumentation av barnens utveckling och färdigheter är en av förskolans uppgifter som nu kan utföras digitalt och ges flera dimensioner, det utökar våra möjligheter till kommunikation med föräldrarna och ger barnen en inblick i de digitala möjligheterna som de har nytta av när de påbörjar sin skolutbildning.

Digitalt multimedieprojekt på förskolan

Barnen har tagit bilder och flera av dem har lagt in bilder på datorn. Men framförallt är vi glada att märka att barnen ser IT-verktygen som hjälpmedel att kommunicera de aktiviteter de gör tillsammans. Deras teaterintresse är stort och barnen ger sig orädda i kast med att hitta på historier och agerar frimodigt framför kameran. Vi har sett ett ökat samarbete, barn lär glatt varandra och de är inte heller så noga till vem de lär ut. Annars kan de ha sina favoriter eller t.o.m. föredra att inte vända sig till en del när de gäller andra sysselsättningar. Men vid datorn blir de alla likar på ett märkligt sätt.

Saga för stora och små

Att det tar olika lång tid för olika barn – men att alla vill! Att barnen blir mer intresserade ju mer utrymme för sin egen fantasi de får. Att återblick med hjälp av foton är ett bra sätt att reflektera för barn och pedagoger. Förmodligen har barnen också förstått att man kan använda datorn till mer än att bara skriva på.

Digital Kommunikation

Vi har mycket syskon på vår förskola och eftersom vi jobbar i åldersindelade grupper tycker de att det är jätteroligt och se vad de mindre/större barnen har gjort under dagen. Sen är det ju bara jättekul att se sig själv på kort också. Barnen ser och kommer ihåg vad vi har gjort under dagen. Vi kan ta datorn, samla alla barn runt omkring och prata om vad vi har gjort och varför. Vi kan jämföra bilder och ge barnen en möjlighet att se sitt eget lärande.

Barnens inbördes kommunikation

En aha-upplevelse för oss pedagoger blev att barnen genom att titta på bilderna kunde relatera till andra situationer. De kunde också relatera till abstrakta situationer och inte bara tala om här och nu. Ett exempel: ett barn ser en bild på gungan, visar på sitt eget knä och säger ett annat barns namn och aj, aj. Barnet berättar på så sätt att en kamrat ramlat i gungan och skadat sitt knä. En annan sak som slog oss var att när vi följde barnen med kameran blev det så tydligt för oss vad barnen gjorde och med vem. Vår uppmärksamhet skärptes!

Pekbok med ljud för de yngsta

Genom att se och synliggöra små barns förmågor och lärande bidrar vårt projekt till att höja statusen för arbetet på småbarns avdelningar. Att få vara delaktig, bli lyssnad på och respekterad oavsett ålder stärker jaget och den fortsatta utvecklingen.

Vårt arbetslag har utgått från barnen och deras kompetenser. Det har gjort att projektarbetet varit stimulerande, roligt och utvecklande för oss förskollärare. Vi har fått en bra bild av vår barngrupps språkutveckling.

Stockholms parker/lekplatser

Vi ville utnyttja Stockholms vackra parker och naturområden så att de blir lättillgängliga för alla. Genom bra information om resväg, området, toaletter, handikappanpassat m.m.

Vi ville även ta tillvara på barnens åsikter, om vad de ansåg var roligt eller tråkigt om reseområdet.

Rim och Rams CD

Ta tillvara på barnens förmåga till eget verbalt och visuellt skapande. Skapa ett inlärningsmaterial som barnen kan återkoppla till. Vi tänkte att barnen skulle hitta på egna rim och ramsor, samt göra bilder till. Sen skulle vi spela in deras rim med deras egna röster. Det har vi sålunda gjort! Barnen hade en enorm förmåga att skapa rim och bilder. De har hela tiden varit påtagligt förtjusta i att se och höra sina egna alster.

Små barns upptäckt av sin närmiljö

Vi har tänkt mycket om hur viktigt det är med materialet även utomhus, vi pedagoger styr barnens lek genom det material vi väljer att ge barnen. På gården ger vi dem t.ex. hinkar, spadar och formar och det gör att barnen leker en viss typ av lekar. Det är också viktigt att tänka på hur vi pedagoger förhåller oss till materialet, låter vi barnen utforska det själva eller ger vi barnen instruktioner om hur de ska använda materialet. Vi har sett att det är otroligt viktigt att barnen får utforska i sin egen takt och på sina egna villkor. Barnen måste få tillfälle att prova många gånger och att ta hjälp av sina kompisar och deras erfarenheter.

5.9 Enheternas kommentarer IT-projekt skola

Pedagogiskt mål för Östermalms IT-satsning

"I både förskolan och skolan ska användandet av IT vara ett verktyg att utveckla nya metoder och arbetssätt. IT-satsningen ska särskilt utveckla skolornas/förskolornas arbetssätt och arbetsmetoder så att de blir mer flexibla, problembaserade, ämnesövergripande och barninriktade med stöd av IT".

Samband till skolornas resultat

Några citat ur projektens slutrapporter

En bild säger mer än tusen ord

Elevernas självkänsla har stärkts och de har fått ny motivation och arbetsglädje. Arbetssättet har givit eleverna konkret och tydlig möjlighet att gå en annan och ny väg mot målen.

Det har varit stimulerande och roligt att få ett nytt förhållningssätt till skrivandet. Vi upplever att projektet har gett oss en nyckel att nå fram till eleverna i deras lärande.

English poems

Vi tycker att vårt projekt har varit utvecklande och stimulerande för både oss lärare och för våra elever. Det har varit roligt att se med vilken framgång det utvecklats i det engelska språket.

Detta arbetssätt har gjort det möjligt för oss lärare att möta eleverna på deras egen nivå vilket har varit mycket stimulerande. Vi har också märkt hur tydligt eleverna har tagit ett stort ansvar för sitt egna lärande, vilket är ovanligt i detta ämne redan under skolår 4.

Språkutveckling med IT som arbetsmetod

Eleverna har fått nytändning, det är roligt att gå till datasalen. De får själva träna på det de behöver bäst: tala, höra, läsa skriva.

Det nya med vårt arbete är att eleverna får välja bland många användbara verktyg till att lära sig ett språk, auditivt, visuellt och taktilt på ett lektionspass. Engelskan kan t.ex. läsas med öronen. En engelsk röst som läser upp texten kan vara en kompensation till att läsa med ögonen.

Lust att läsa på engelska

Det mest intressanta under projektets gång har varit att se hur snabbt eleverna lärt sig att behärska den nya tekniken. Detta har inneburit att barnen utnyttjat den digitala tekniken även i andra ämnen genom att t.ex. hålla sina föredrag i Power Point presentationer. Vi hoppas att elevernas kunskaper i data ska leda till att de även ska kunna bygga upp sin portfolio i andra ämnen.

Digital portfolio

Det är positivt att se elevernas sprudlande glädje då de stolt visat sina portföljer för föräldrarna. Som pedagog känner man en stor glädje och tillfredsställelse då man betraktar elever som är så nöjda med sitt egna arbete. Vi ser att eleverna har utvecklat sin datakunskap, det är bra. De är orädda och nyfikna på datorns möjlighet och ser det som ett hjälpmedel.

Varför låter det så snyggt på skivan?

Vi som musiklärare har uppnått vår målsättning att lära oss använda Cubase på ett bra sätt. Vi har även utvecklat vår metodik i arbetet med eleverna.

Vi har även sett hur elever som inte obehindrat hanterar sången som instrument har utvecklats och gjort framsteg. De har blivit modigare och vågar sjunga inför andra.

”Jag visste inte att jag kunde sjunga!!” -Pojke 13år

Skolan har också fått ett ökat kunskapskapital på IT-sidan.

Läs och skrivinläring med datorn som verktyg

Vi vuxna känner att, trots att datorerna kom sent, involverar vi datorn naturligt i skolarbetet. Vi har etablerat ett givande samarbete med vår datalärare. Vårt ”Trageton” – inspirerande arbetsätt har även inspirerat vår IKT-pedagog att arbeta ”Trageton” – inspirerat med andra klasser. Eleverna hanterar både dator och tangentbord bättre än vad vi kunde tro. I löptext skriver de ord med mellanrum. De samarbetar smidigt och lätt vid datorn. Det har varit en glädje för barnen att arbeta med datorn, de tänker inte på att de samtidigt lär sig saker.

Att äga sitt lärande – kvalitet och EQ med IKT.

Vi har insett att IKT är en del i allt skolarbete, och att vi därför vill skapa ett fungerande klassrum.